



ЕРЛІК ДАСТАНЫ



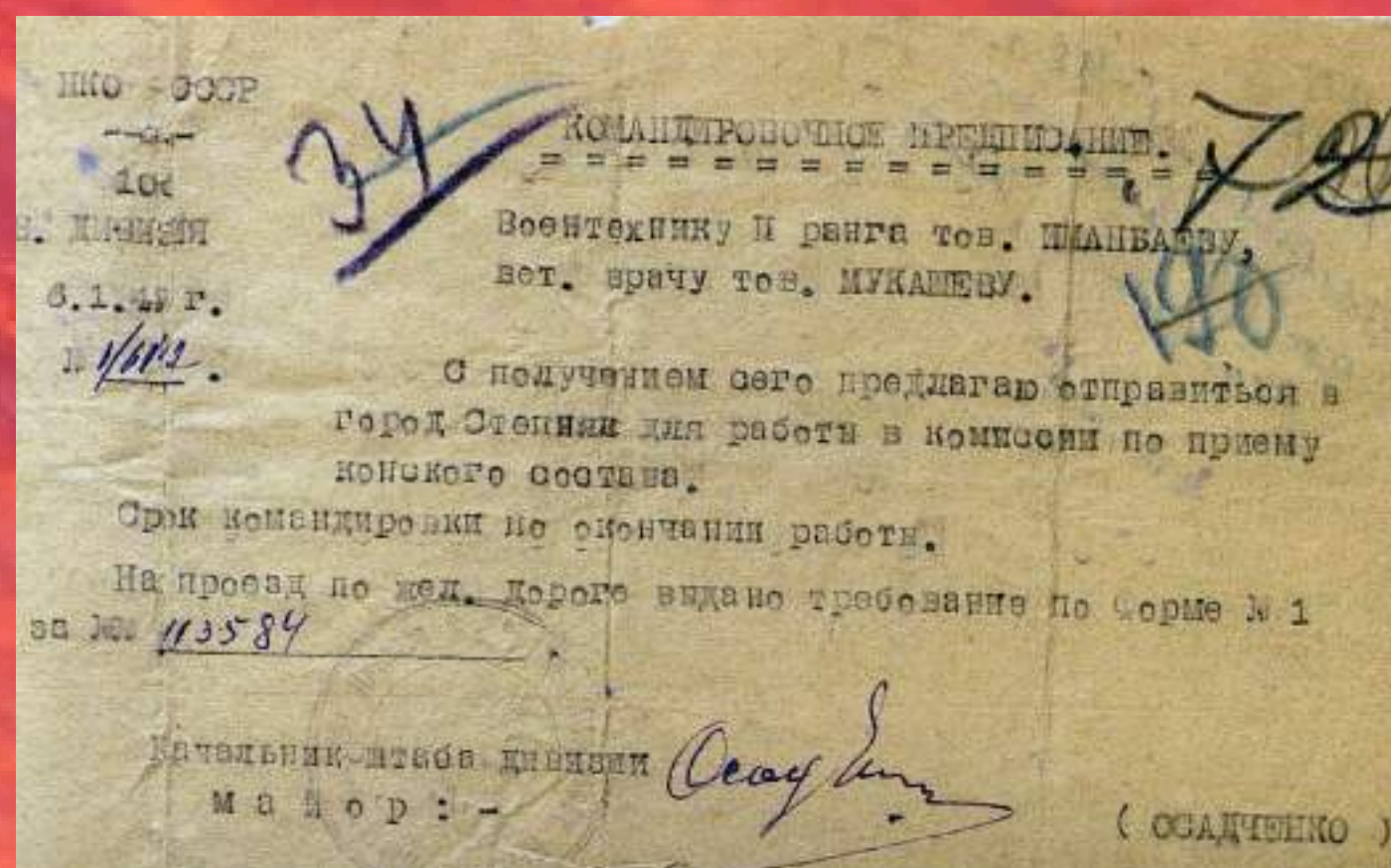
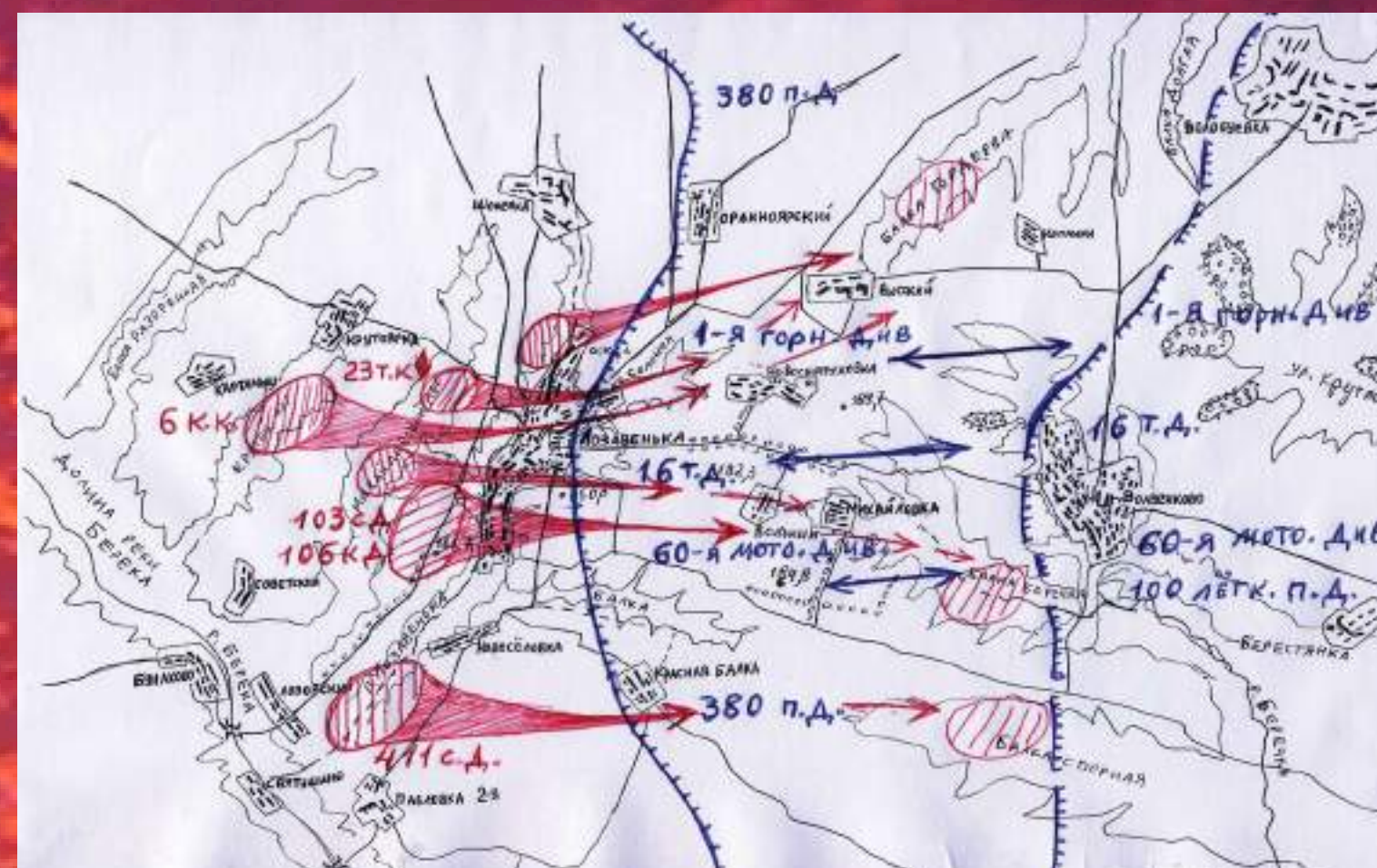
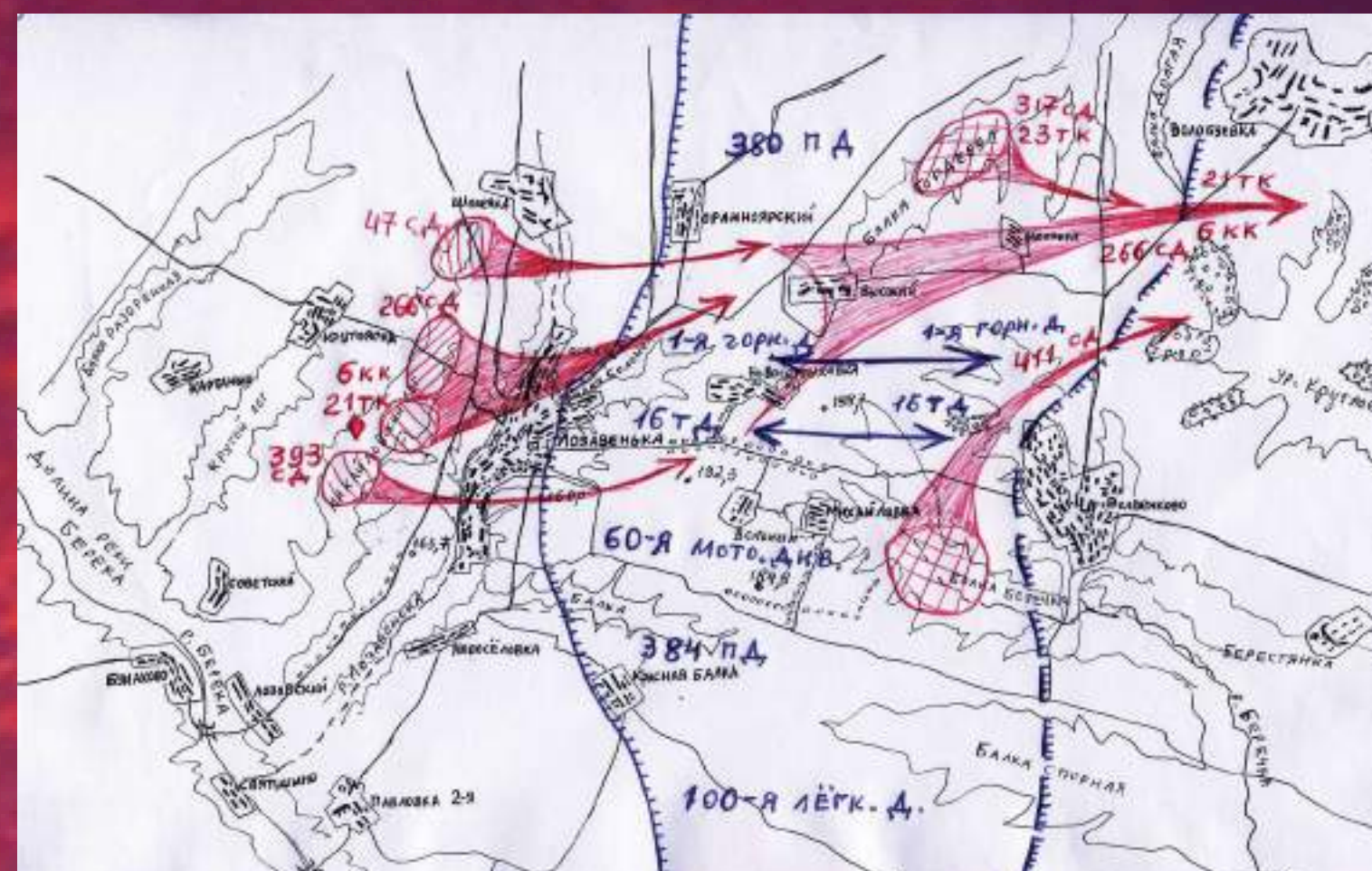
ASTANA ARCHIVI
MEMORIAL TO HISTORY

Екінші дүниежүзілік соғыс ескі шежіреге айналған сайын тарихи және әскери тақырыптағы алып-қашпа аңыз әңгімелер көбейе түсті. Қазақстан әрқашан тарихи шындықтың және адамзат жылнамасындағы ең қанды қасап туралы шынайы көзқарастың сақталғанын қалайды.

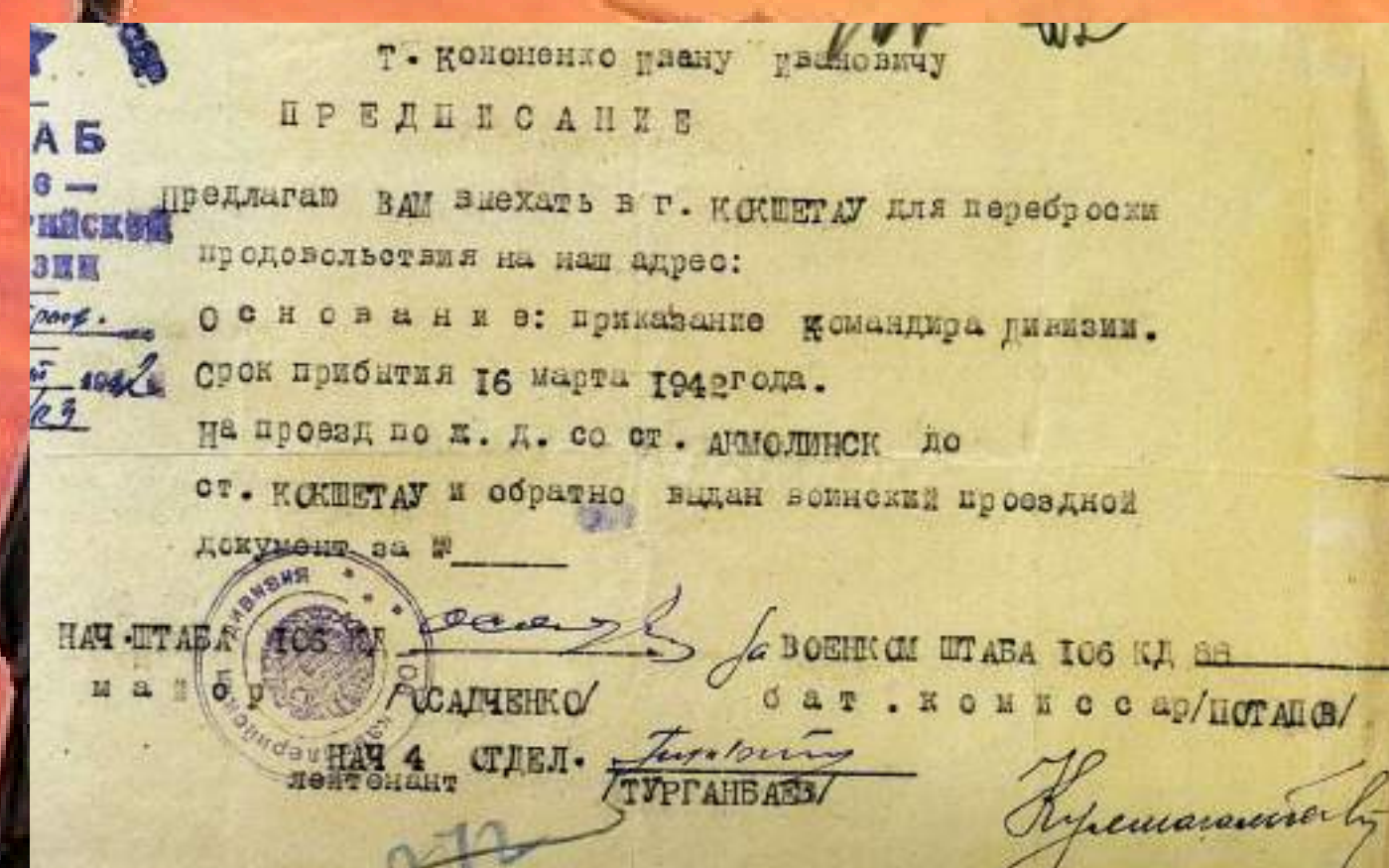
Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ

106 АТТЫ ӘСКЕР ДИВИЗИЯСЫ

Ақмолада құрылған 106-қазақ атты әскерінің тағдыры ерекше қасіретті болды. Бұл дивизияға Ақмола, Қарағанды, Көкшетау, Семей, Солтүстік Қазақстан облыстарының жергілікті басшы органдары таңдап алған азаматтар жіберілген еді. Дивизия командирі болып майдангер, майор Михаил Панков тағайындалып, майданға барғаннан кейін басқа бөлімге ауыстырылады. Сол кездегі тәртіп бойынша дивизия сияқты үлкен құрамаға саяси жетекшілікке тәжірибелі, лауазымды қызметтегі адамдар тағайындалатын. Осыған сәйкес 106-дивизияның комиссары болып, бұрын әскери саяси қызметте болған, 1939 жылдан Қазақстанның жеңіл және тамақ өнеркәсібі халық комиссары, Ақмола облысының тумасы Нұрқан Сейітов тағайындалады. 106-атты әскер дивизиясының саяси бөлімінің бастығы қызметіне сол кездегі Ақмола облыстық партия комитетінің хатшысы Сағадат Құлмағанбетов басшылық етеді. Дивизия 1941 жылғы қарашаның 15-інен 1942 жылы наурыздың соңына дейін жасақталып бітті.



106-шы қазақ кавалериялық дивизиясы
басқармасының командирлері мен
политруктар құрамы



1942 жылғы 5 сәуір. 106-шы қазақ атты
әскері құрамы





ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARHIVI
MEMLEKETLIK MUSEUMI

ИМЕННОЙ СПИСОК									
Прибывшие в город Астана 10.02.42.									
Фамилия	Имя	Отчество	Род. год	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10

1942 жылы наурыз-сәуір айларында жасақталған 106-Кавалериялық дивизия 28 сәуірде Ақмола қаласынан шығып, Харьков түбіндегі Савинцы теміржол стансасына 12 мамырда жеткен. 106- Кавалериялық дивизия туралы нақты деректер болмағандықтан, күні кешеге дейін ресми мойындалмай, ұрысқа қатысқаны жоққа шығарылып келген еді. Кейін табылған архив деректері бойынша, дивизияда аттылы 4092 адам, қару-жарағы 102 винтовка, 68 миномет, 3100 қылыш болған екен.

Жауынгерлер Ақмола, Петропавл, Қостанай, Қарағанды, Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Павлодар облыстарынан жиналған. Қазақ сарбаздары атпен неміс танкілеріне және пулеметтерге шабуылдаған. Жау оларды төбесі биік сайға қарай ықтырып, сайдың түбінде жиналған салт атты қазақ сарбаздарына оқ жаудырған. Харьков облысының Красноград ауданының елді мекендеріндегі ұрыс алаңдарын және бауырластар зираттарын зерттегеннен кейін, 200-ден астам кавалерист сарбаздың есімі жаңғыртылды.

ИМЕННОЙ СПИСОК									
Прибывшие в город Астана 10.02.42.									
Фамилия	Имя	Отчество	Род. год	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10

ИМЕННОЙ СПИСОК									
Прибывшие в город Астана 10.02.42.									
Фамилия	Имя	Отчество	Род. год	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10

ИМЕННОЙ СПИСОК									
Прибывшие в город Астана 10.02.42.									
Фамилия	Имя	Отчество	Род. год	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10

ИМЕННОЙ СПИСОК									
Прибывшие в город Астана 10.02.42.									
Фамилия	Имя	Отчество	Род. год	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10



Шабуылда атты әскер

ИМЕННОЙ СПИСОК									
Прибывшие в город Астана 10.02.42.									
Фамилия	Имя	Отчество	Род. год	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.	Род. мес.
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10
Алиев	Али	Алиевич	1904	10	10	10	10	10	10



106-шы қазақ кавалериялық дивизиясының командирлері



Дивизия жауынгерлері



Атты әскер қолбасшылығы



1-ші қатарда аға политрук Құлмағамбетов Сағадат Меңдіғазыұлы





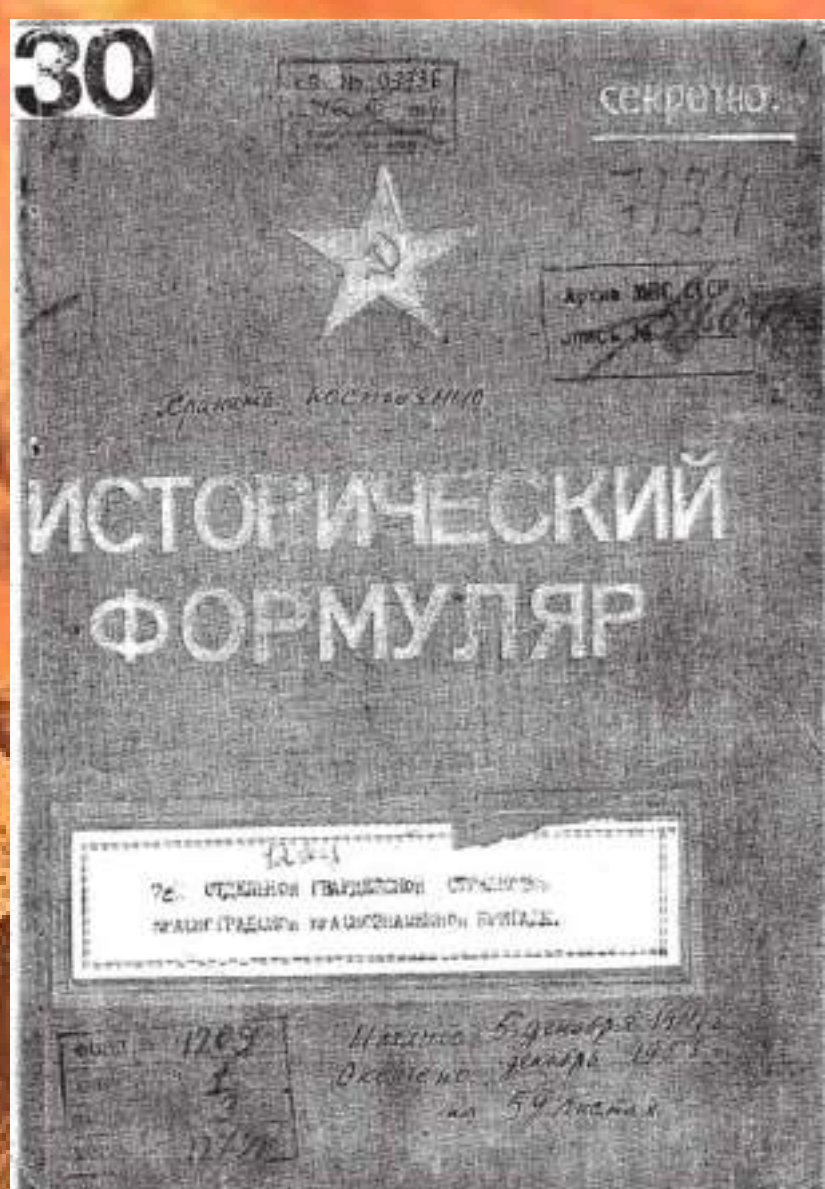
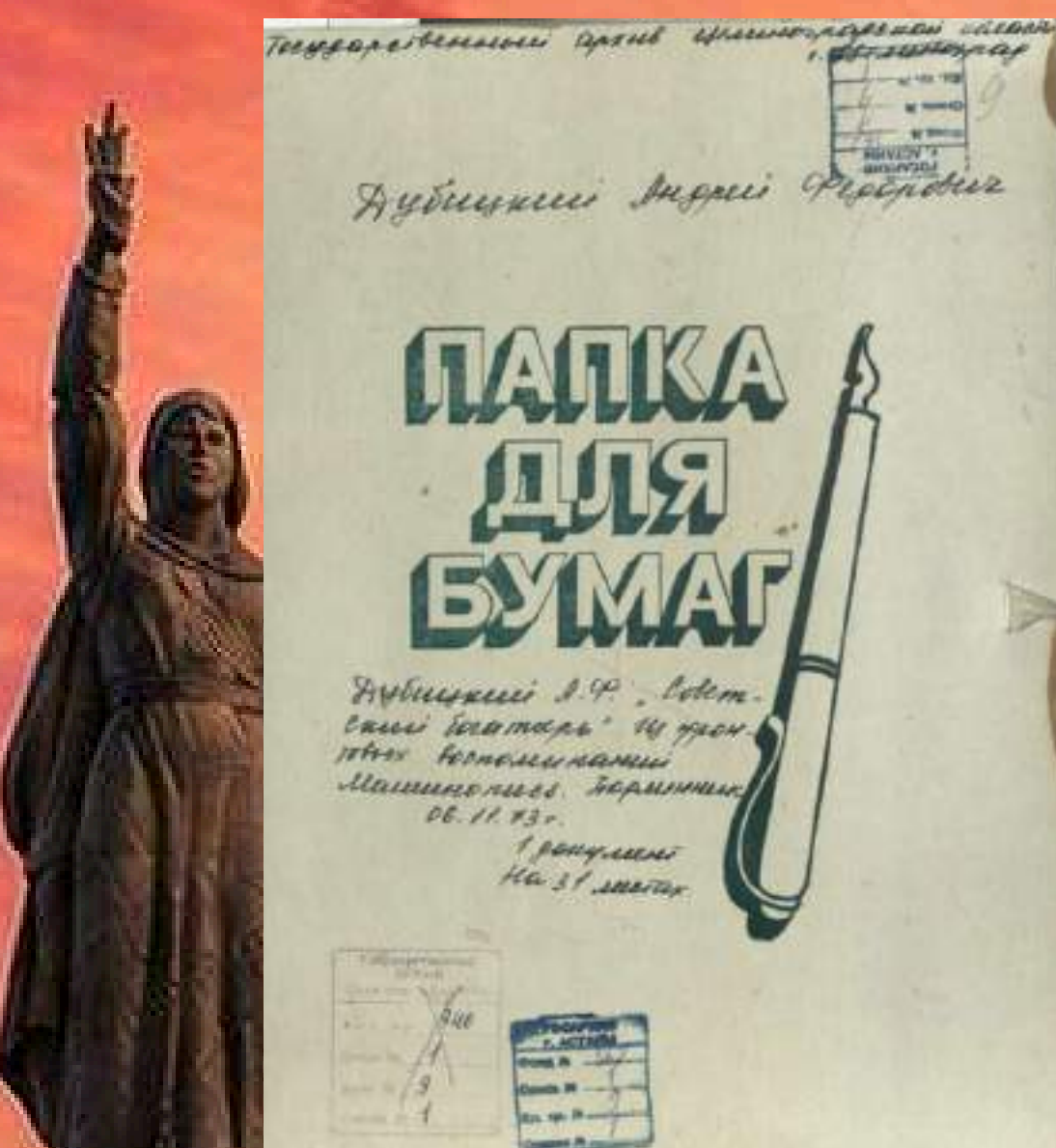
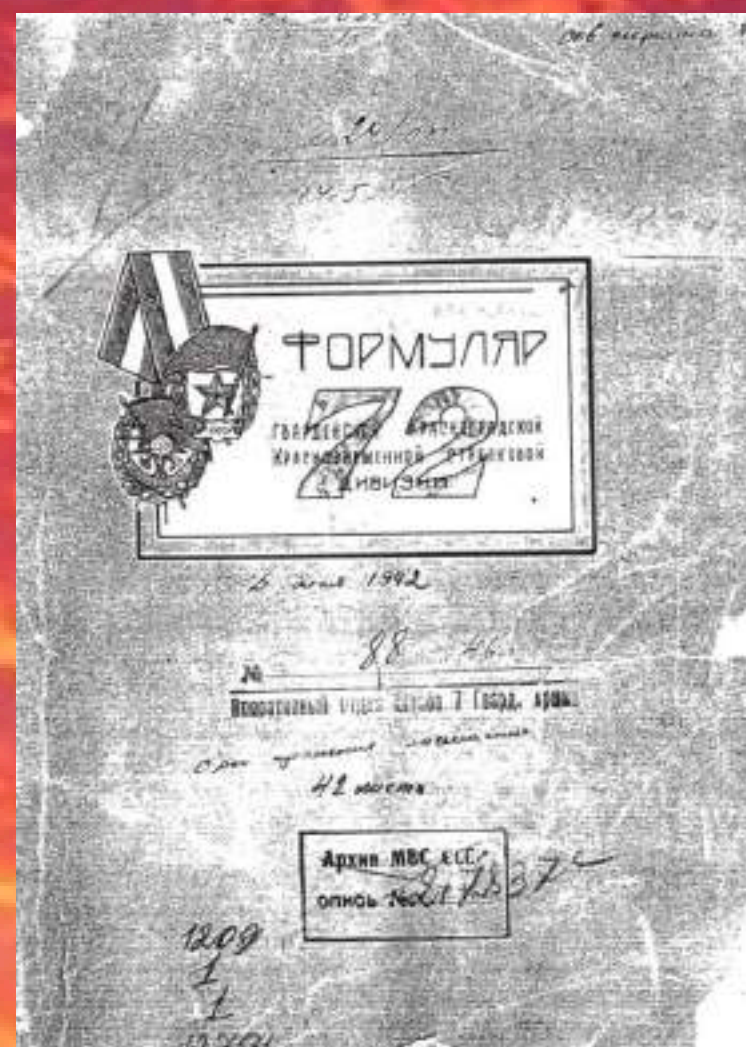
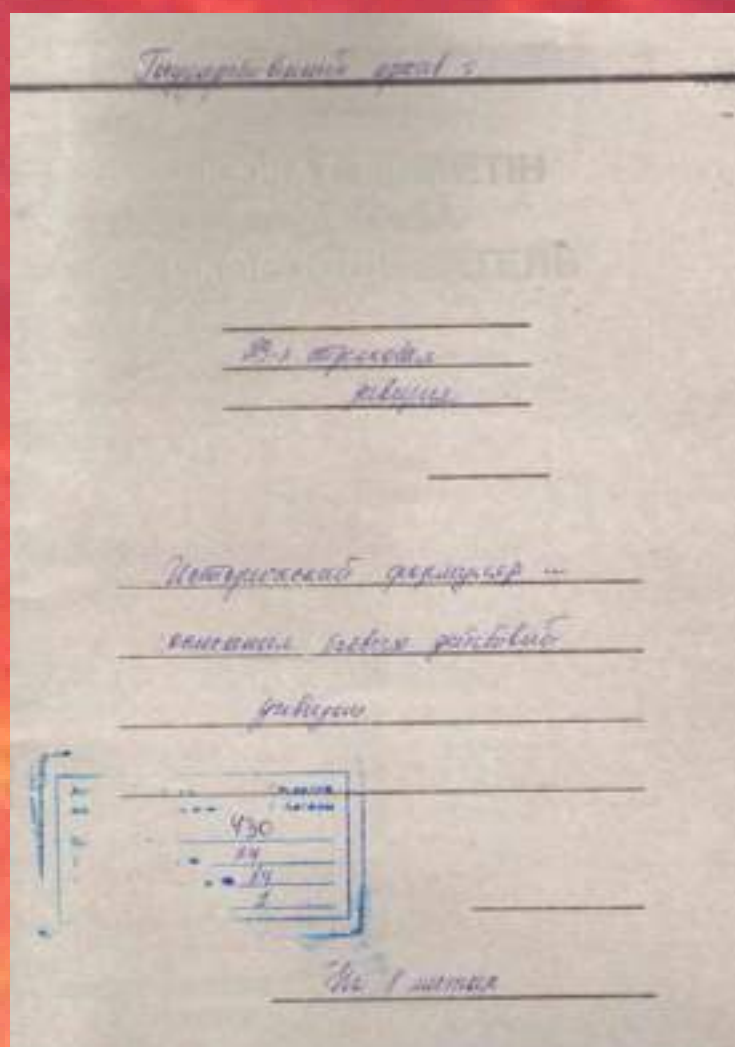
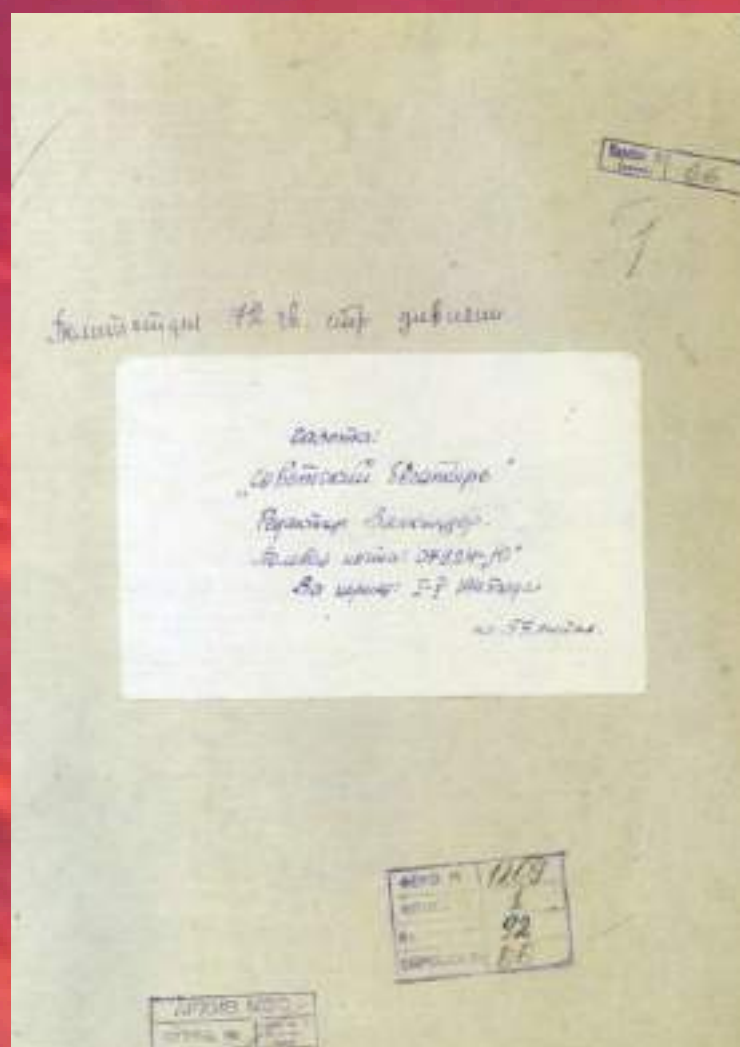
ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARCHIVE
MEMORIES FOR THE FUTURE

29-АТҚЫШТАР ДИВИЗИЯСЫ

29-атқыштар дивизиясы Ақмолада 1941 жылы 15 желтоқсанда құрылды. 1942 жылы сәуір айының басында Ақмола мен Қарағанды теміржолстанцияларында 29-дивизияның бөлімдері эшелондарға отырып, Тула облысына жіберілді. 1942 жылы шілде айында дивизияны Сталинград бағытына жібереді, ол жерде бірден қала үшін шайқасқа қатысты. Дивизия немістерге қарсы төтеп беріп, әскерлері мен техникасын біраз әлсіретті. Фельдмаршал Паулюс әскерлеріне қарсы көшелердегі шайқас барысында 1943 жылы 10 мен 31 қаңтар аралығында 5200-ге жуық адамды өлтіріп, 13 мыңға жуық неміс, румын әскері мен офицерін, соның ішінде екі генералды тұтқынға алды. Сталинград қорғанысы барысындағы ерліктері үшін 29-атқыштар дивизиясы 72-гвардиялық атқыштар дивизиясы болып қайта құрылды.





ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARCHIVI
MEMLEKETTİK MƏRKƏZİ

II. Участие в боях (операциях).		
Название боя	Дата	Примечание
Дивизия участвовала в оборонительных боях в Немецко-Белгородском районе в период с 1.10.1943 по 2.11.1943 года.	1.10.1943 - 2.11.1943	
В результате боя под Сталинградом по уничтожению окруженных войск противника дивизия нанесла существенные потери противнику.	19.11.1943	
Уничтожено 600 солдат, офицеров противника; взято в плен 10147 солдат и офицеров в том числе 3 немецких генерала.		
Взятых в плен солдат противника: 1. танков - 10, мотоциклов - 500, автомобилей - 2, пистолетов - 200, автоматов - 120, артиллерии - 1200, запасов боеприпасов - 100, танков - 100, мотоциклов - 200, пистолетов - 400, автоматов - 200, и много другого военного имущества.		
За этот период дивизия потеряла: Убито - 473 солдата, ранено - 277 человек, пропало без вести - 11 человек.		
Всего в боях на фронте с Немецко-Белгородским районом дивизия участвовала в наступлении в Белгородском районе.		

II. Участие в боях (операциях).		
Название боя	Дата	Примечание
Оборонительные бои под Сталинградом и участие в операции по разгрому и уничтожению окруженных Немецко-Белгородских войск под Сталинградом.	1.10.1943 - 2.11.1943	
В результате боя под Сталинградом по уничтожению окруженных войск противника дивизия нанесла существенные потери противнику.	19.11.1943	
Уничтожено 600 солдат, офицеров противника; взято в плен 10147 солдат и офицеров в том числе 3 немецких генерала.		
Взятых в плен солдат противника: 1. танков - 10, мотоциклов - 500, автомобилей - 2, пистолетов - 200, автоматов - 120, артиллерии - 1200, запасов боеприпасов - 100, танков - 100, мотоциклов - 200, пистолетов - 400, автоматов - 200, и много другого военного имущества.		
За этот период дивизия потеряла: Убито - 473 солдата, ранено - 277 человек, пропало без вести - 11 человек.		
Всего в боях на фронте с Немецко-Белгородским районом дивизия участвовала в наступлении в Белгородском районе.		



Набирается очередной номер газеты "Советский богатырь". Австрия. Деревня Раухенвард. Июль 1945 г. *Генерал А. Дубицкий*



Лейтенант А. Д. Дубицкий. Белгородский лес на Курской дуге. Июль 1943 года.



29-я стрелковая дивизия на марше к Дону. Июль 1942 года.



Лейтенант А. Д. Дубицкий. Белгородский лес на Курской дуге. Июль 1943 года.



Переправа подкрепления 72-й гв. дивизии через Днепр в районе Центральной Бородавки. 26 сентября 1943 года.



Переправа подкрепления 72-й гв. дивизии через Днепр в районе Центральной Бородавки. 26 сентября 1943 года.



Переправа подкрепления 72-й гв. стр. дивизии через Днепр в районе Центральной Бородавки. 26 сентября 1943 года. Фото автора.



Переправа подкрепления 72-й гв. стр. дивизии через Днепр в районе Центральной Бородавки. 26 сентября 1943 года. Фото автора.



1947-1948



ЕРЛІК ДАСТАНЫ

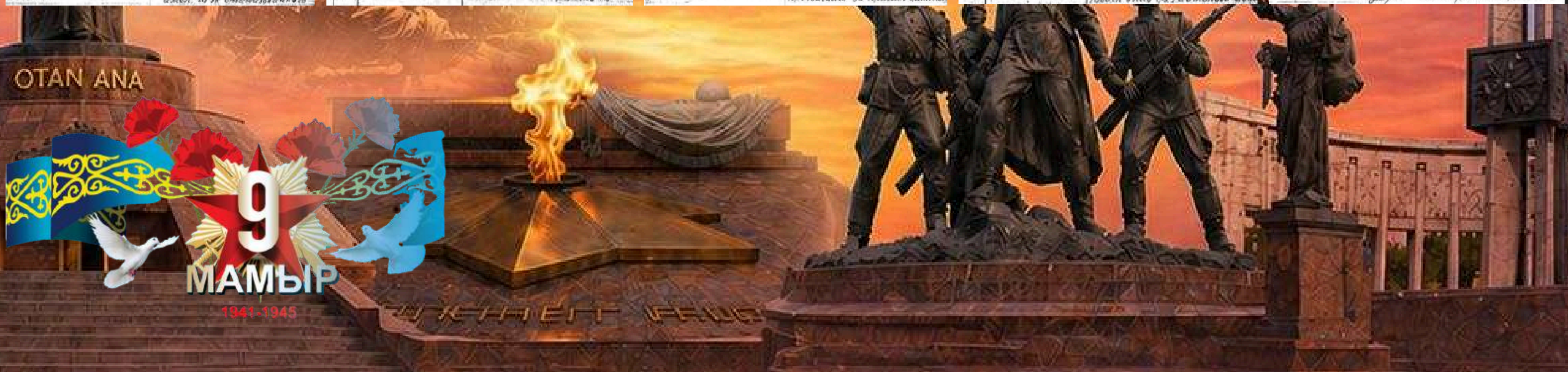
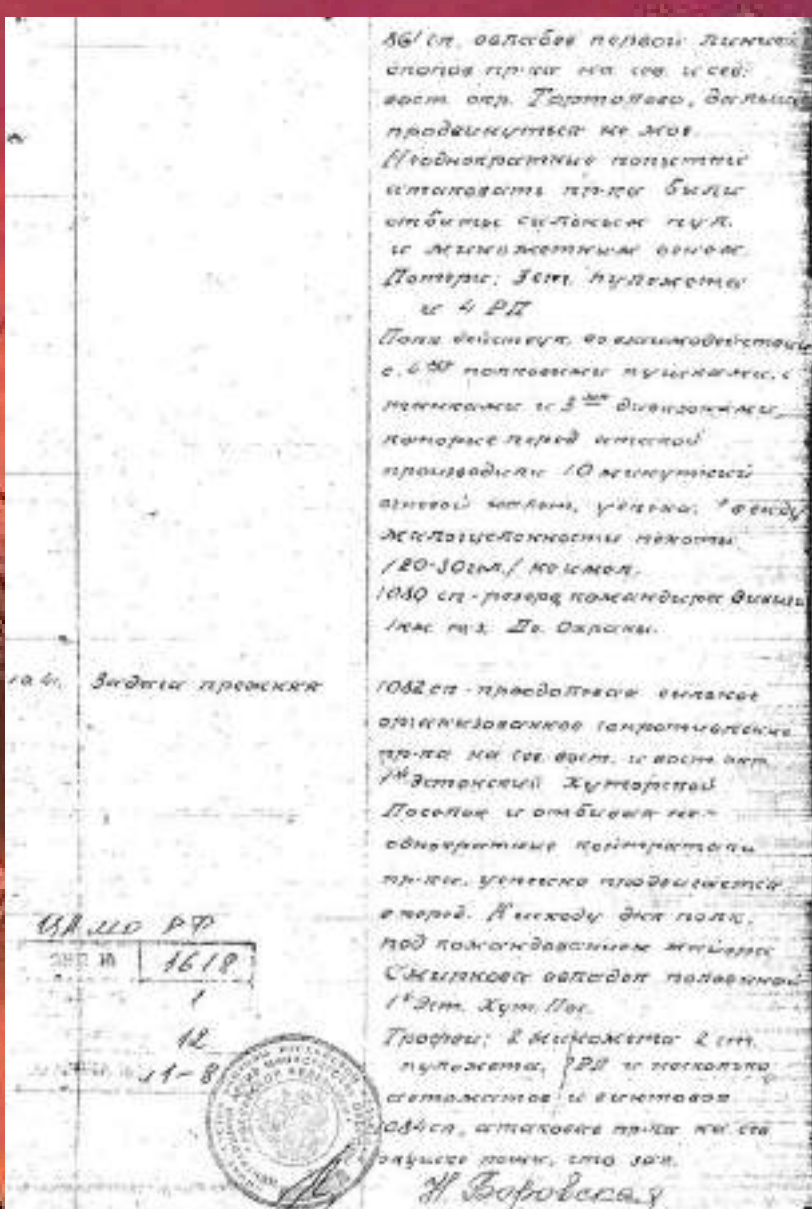
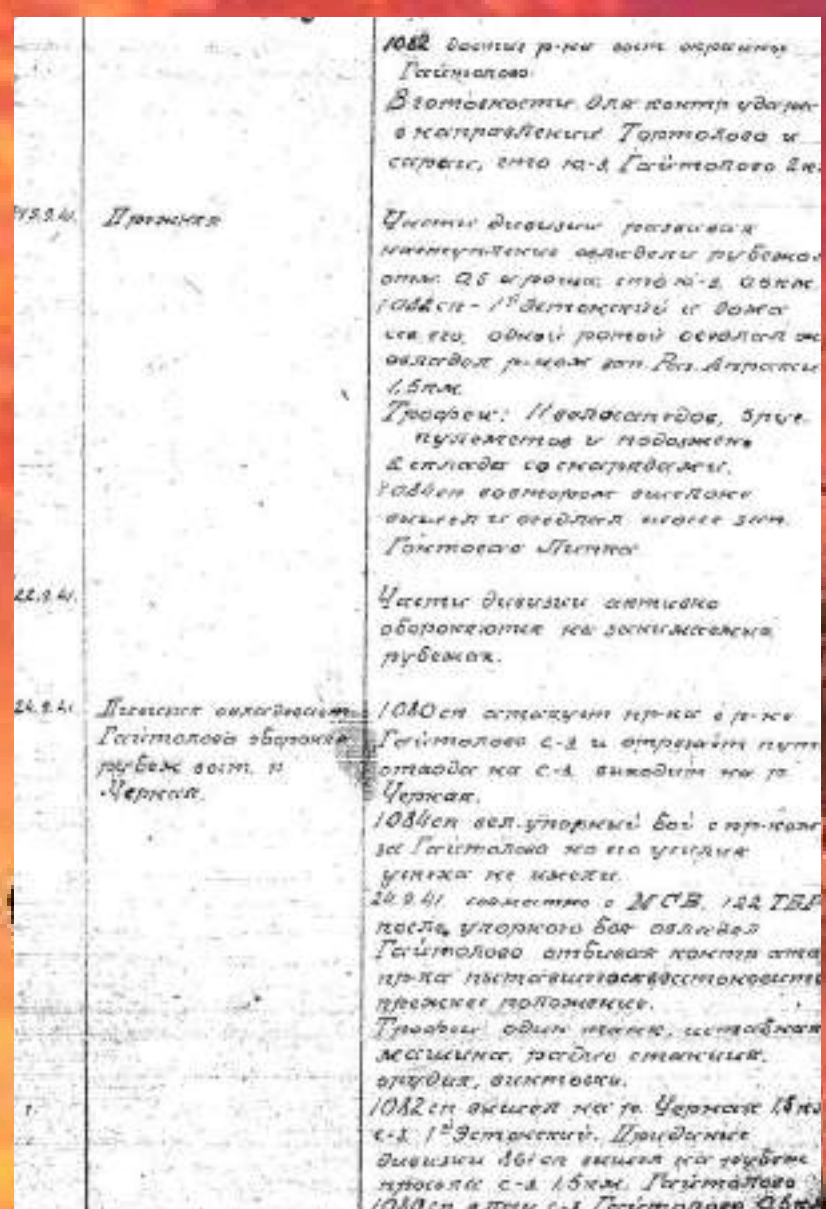
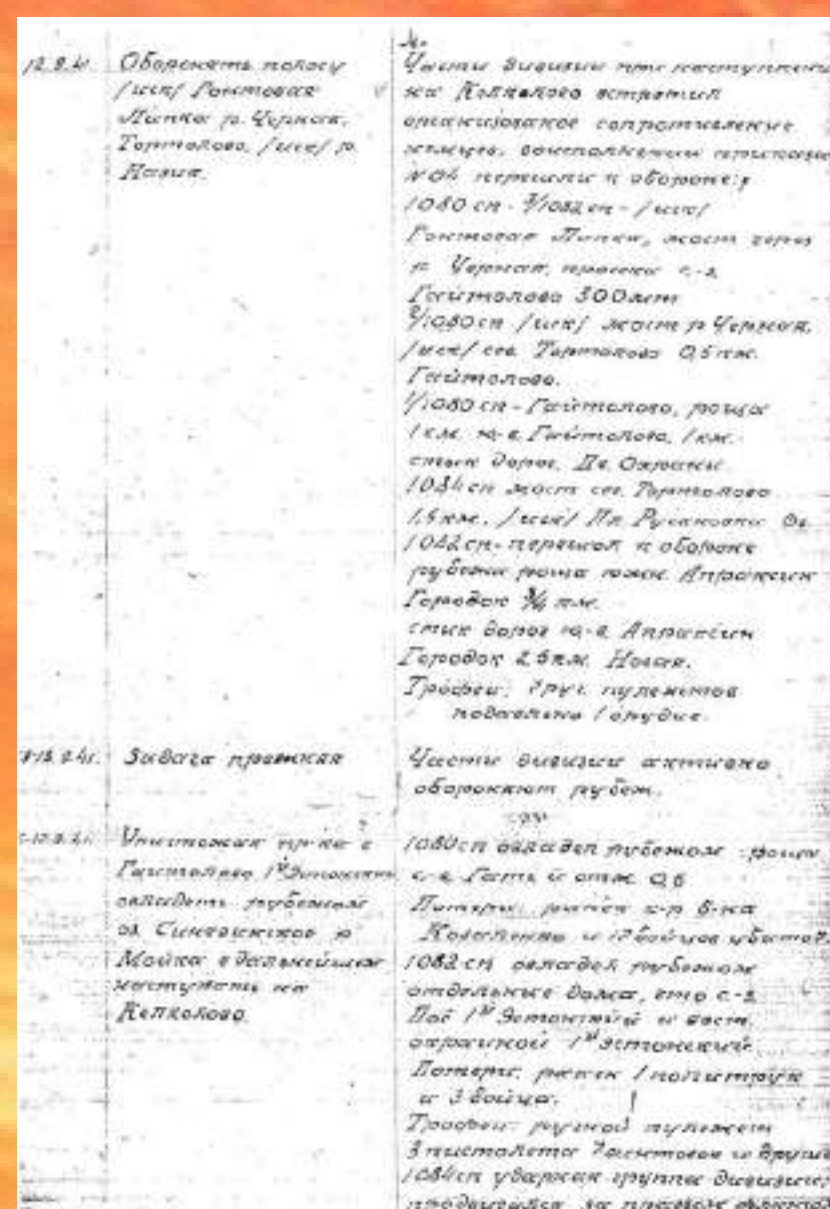
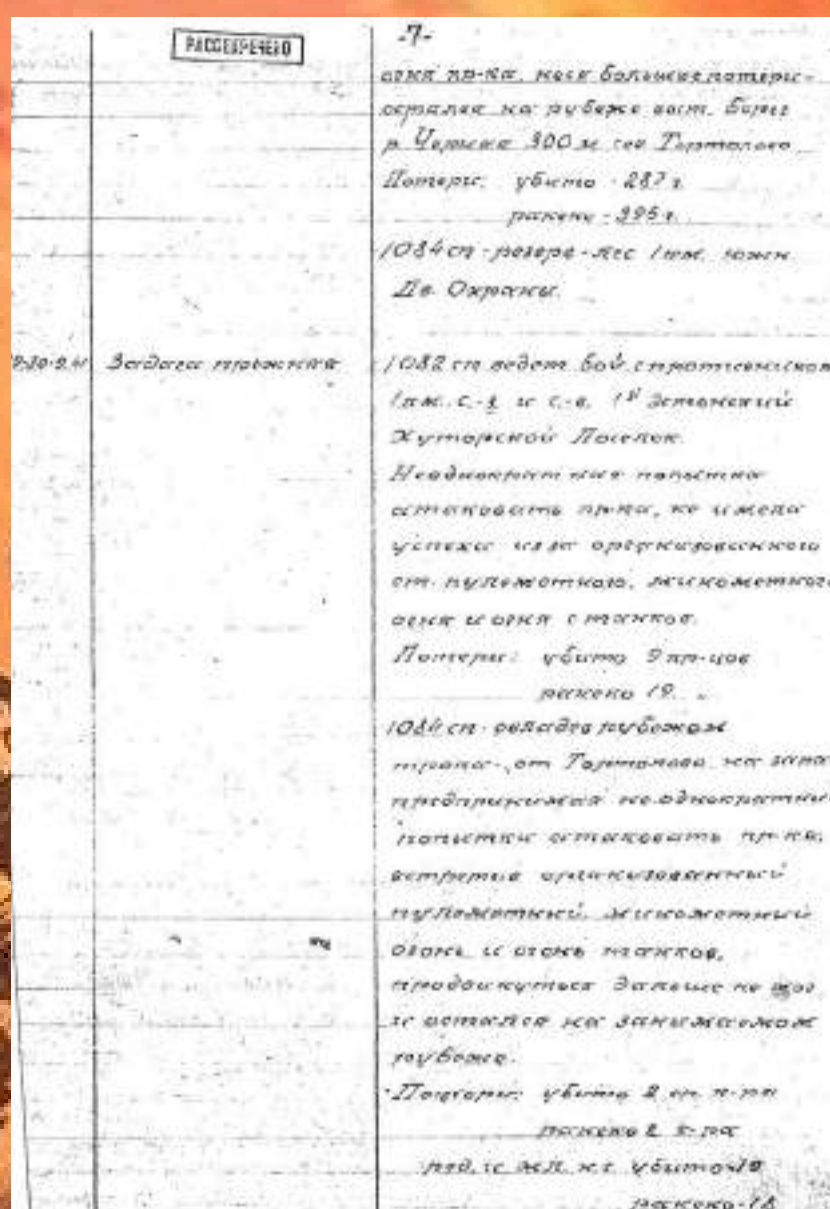
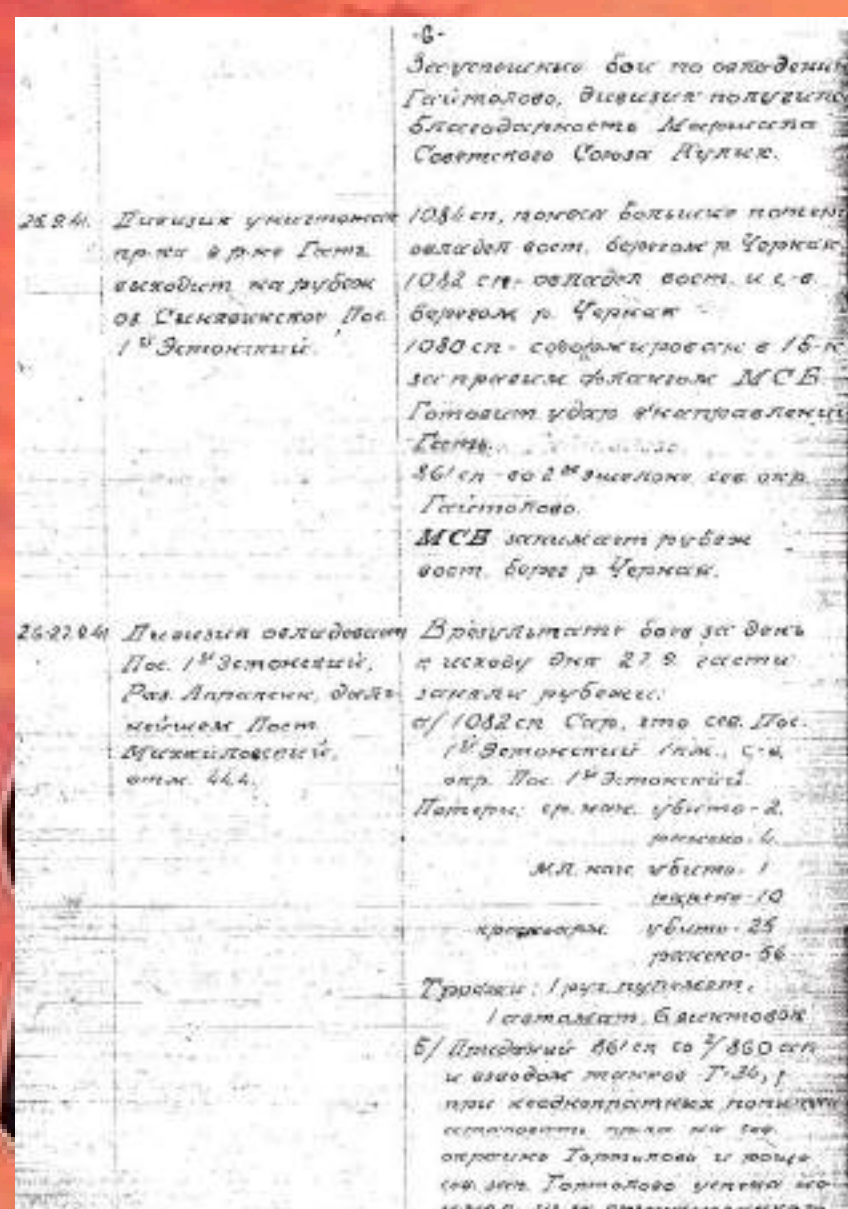
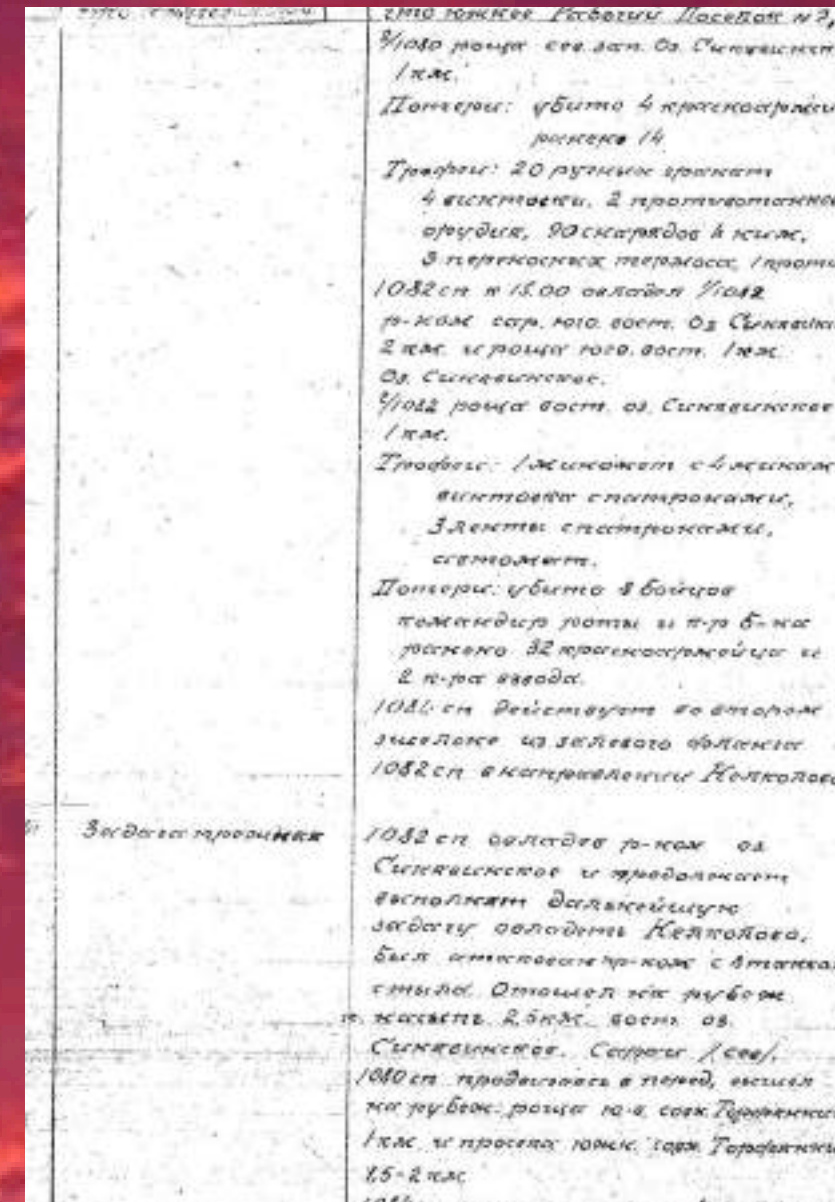
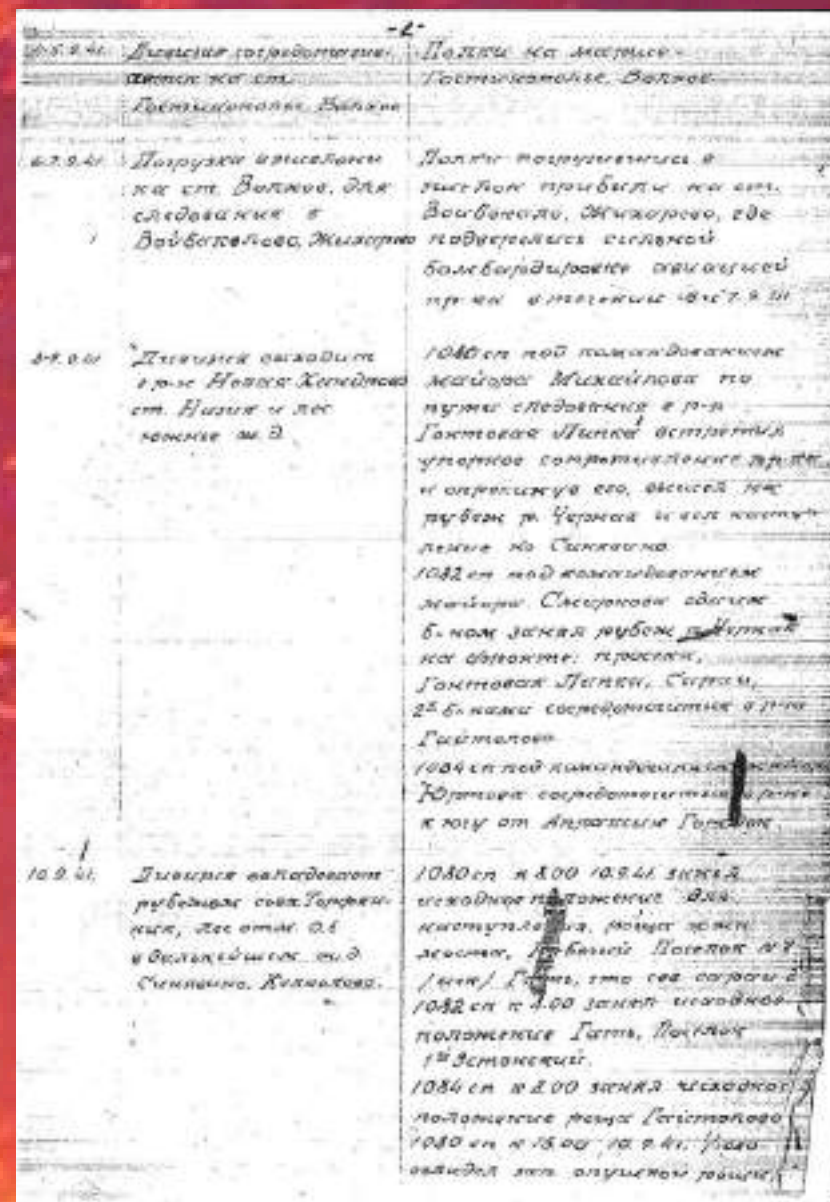
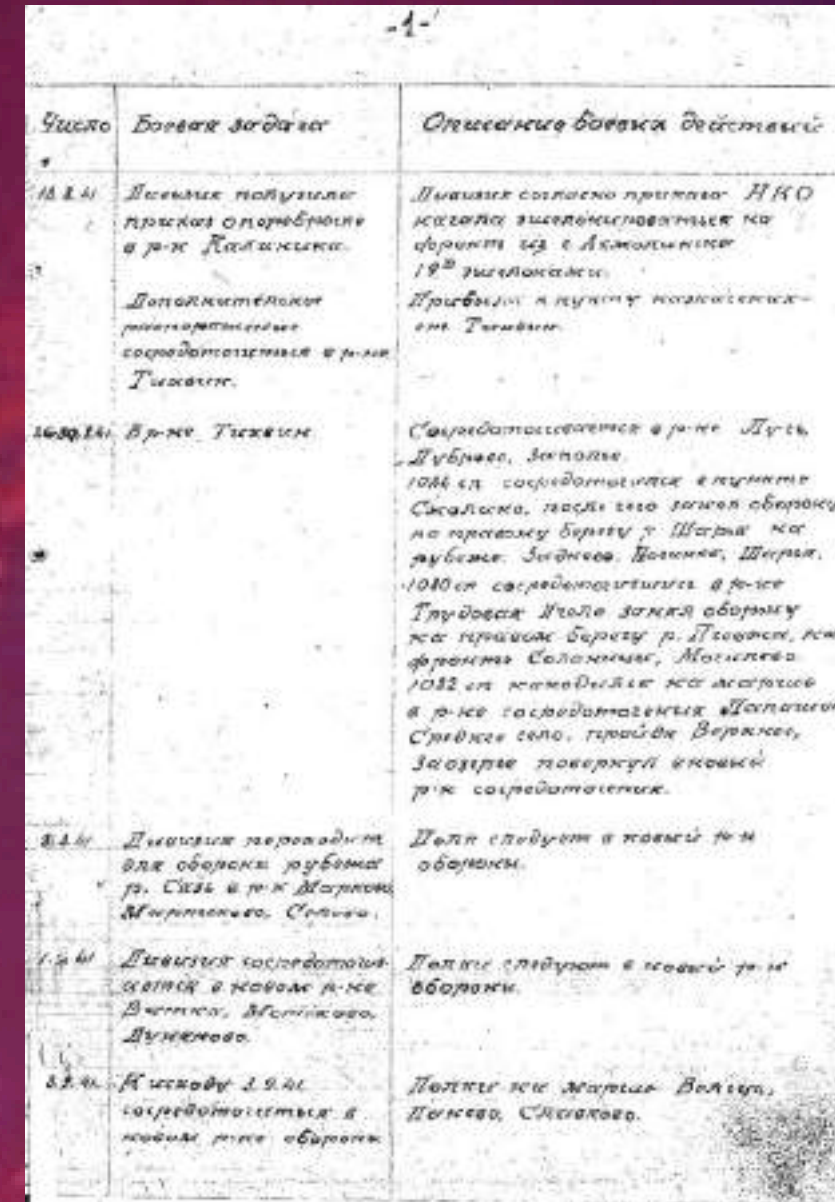
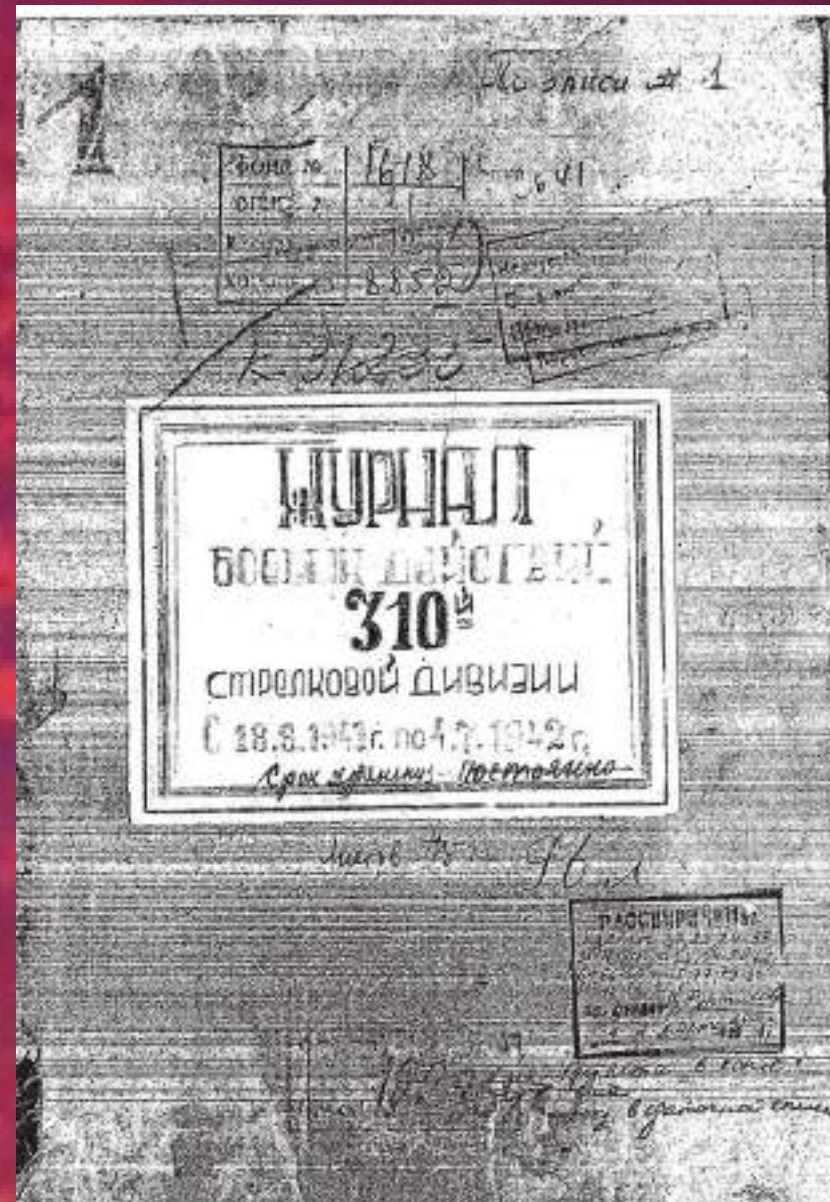


ASTANA ARHIV
MEMLEKETLIK MEYEMLE

ДАҢҚТЫ 310-АТҚЫШТАР ДИВИЗИЯСЫ

Ақмолада әскери уақыт талабымен Орта Азия Әскери округінің Әскери Кеңесі 310-атқыштар дивизиясын жасақтау туралы 1941 жылғы 15 шілдедегі №1 бұйрыққа қол қойды. Бұл дивизия 1941 жылдың шілдесінде жасақталып, қысқа мерзімде дайындықтан өтеді. Оған Ақмола, Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Қарағанды облыстарының тұрғындары алынды. Дивизия құрамының 40 пайызын қазақтар құрады. Отанымыздан майданға аттанған мыңдаған жауынгерлер Ленинград түбінде жанқиярлықпен шайқасты. Қиындықтан елдің белі қайысқан кезде мұздай қаруланған жауға қарсы табанды күш көрсету үшін елімізде жасақталған 310 дивизиясы көмекке келді. Сол соғыс басталған жылдың тамыз айының соңына таман дивизия Ленинград түбіндегі Тихвин стансасына келіп тоқтайды. Бұл кезде жау қоршауында қалған қаланың жағдайы мүшкіл еді. Өйткені фашистер шаһарға жақын стансаларды басып алып, қоршау шеңберін тарылта түсті. Олар қыс түскенше Ладога көліне жетіп, солтүстіктен келе жатқан фин әскерімен қосылуды көздеді.

Осындай қысылтаяң шақта дивизияға жаудың әскерін тоқтату туралы бұйрық берілді. Алғашқы сынақтан сүрінбей өткен жауынгерлердің рухы көтеріліп, қылыштай қайрала түсті. Енді дивизия жау бекінісі мықтап орнаған ең бір қиын нүкте – Гайтолово селосына шабуыл жасап, қиындықпен оны толықтай фашистерден тазартады. 1941 жылы 21 қазанда дивизия жауынгерлері Гонтовая Липка үшін кескілескен ұрыс жасап, елді мекенді басып алды.





ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARCHIV
MEMLEKETLIK MUSEUMI

ИМЕННОЙ СПИСОК									
бессмертных воинов величайшего и героического подвига									
№ п/п	Фамилия, имя, отчество	Дата рождения	Место рождения	Служба в РККА	Служба в РККА	Служба в РККА	Служба в РККА	Служба в РККА	Служба в РККА
1	Александров, Александр Александрович	1918	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
2	Борисов, Борис Борисович	1919	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
3	Васильев, Василий Васильевич	1920	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
4	Григорьев, Григорий Григорьевич	1921	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
5	Давыдов, Давид Давидович	1922	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
6	Зинин, Зин Зинович	1923	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
7	Иванов, Иван Иванович	1924	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
8	Козлов, Козим Козимович	1925	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
9	Левин, Лев Левович	1926	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
10	Михайлов, Михаил Михайлович	1927	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
11	Новиков, Новик Новович	1928	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
12	Осипов, Осип Осипович	1929	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
13	Петров, Петр Петрович	1930	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
14	Романов, Роман Романович	1931	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
15	Сидоров, Сидор Сидорович	1932	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
16	Тихонов, Тихон Тихонович	1933	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
17	Ульянов, Ульян Ульянович	1934	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
18	Федотов, Федот Федотович	1935	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
19	Харин, Хар Харович	1936	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
20	Цыганов, Цыган Цыганович	1937	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
21	Шарин, Шар Шарович	1938	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
22	Щербаков, Щерба Щербакович	1939	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
23	Юсупов, Юсуп Юсупович	1940	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948
24	Яковлев, Яков Яковович	1941	Самаркандская обл.	1937-1938	1939-1940	1941-1942	1943-1944	1945-1946	1947-1948

Атаулы тізім



310 атқыштар дивизиясы бойынша Бұйрық



310 атқыштар дивизиясы



310-дивизияның жауынгерлерімен ауылды қорғау



310-шы дивизия жауынгерлерінің тобы



310-дивизияның жауынгерлерімен ауылды қорғау



Дивизия жауынгерлерінің тобы. 310-шы дивизиясы





ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARHIVI
MEMLEKETLIK MUSEUMI

387-АТҚЫШТАР ДИВИЗИЯСЫ

Орта Азия Әскери округінің Ақмола қаласы аумағында 1941 жылы тамызда 387-атқыштар дивизиясын құру туралы бұйрық алынды. Дивизия 20 тамызда құрыла бастады, 5 қарашада толық жасақталды. Дивизияның қатардағы құрамы негізінен Қазақ КСР-нің Солтүстік облыстарынан, Ақмола, Солтүстік Қазақстан, Қостанай және басқа облыстардан алынды. Жас шегі: туған жылы 1900-1905 ж.ж., яғни 36 жастан 40 жасқа дейінгілер болды. Қатардағы құрамға әскерде борышын өтегендер алынды, олардың 60%-ы аумақтық бөлімшелерде әскери қызметтегілер мен мен жалпыға міндетті дайындықтан өткендер еді. Сонымен бірге, қатардағы құрамның 60%-ы Азамат соғысына қатысқандар болды, олар 1899-1898 жылы туылғандар болатын.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ												СОСТАВ СОЕДИНЕНИЯ												
Украина	Украина	Беларусь	Литва	Латвия	Эстония	Польша	Чехия	Словакия	Югославия	Сербия	Хорватия	Словения	Венгрия	Румыния	Болгария	Греция	Турция	Иран	Ирак	Сирия	Ливан	Израиль	Итого	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
572	199	100	13	12	20	1	3	62	2	7	-	62	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8443
720	199	49	5	2	1	5	-	1	56	1	-	24	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2646
205	100	100	36	57	41	56	5	8	14	17	-	17	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10158
440	190	64	15	5	13	18	7	2	62	7	1	2	58	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3925
440	100	67	66	22	46	16	18	33	44	71	1	-	62	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	6094
203	176	68	187	24	51	146	172	141	14	17	-	100	1	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6904
180	104	64	62	14	49	89	40	21	66	5	-	66	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4385
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								
31/04/2000 10:00:00																								

1942 жылдың басында 387-дивизияны Сталинградқа ауыстырды, Паулюс армиясын қоршаудан шығаруға көмекке келген генерал-фельдмаршал Манштейн басқарған «Дон» тобын талқандауға атсалысты. Одан кейін бұл дивизия Новочеркасск, Севастополь, Қырым қалалары үшін болған ұрыстарға қатысты. 1944 жылы 24 сәуірде Перекоп шетіндегі шабуыл операциясына сәтті қатысқаны үшін Жоғарғы Бас қолбасшының № 0102 бұйрығымен оған «Перекоп 387 атқыштар дивизиясы» деген атақ берілді.

[illegible]

Солитонска 387 стр. гдвеном.

Вазина:
"За побегу"
Редитор: Хетров.
Телеграф пошта: 40204А
на 17-листах.

10.11.10
 20.1
 9.106
 344

Архив МАС
 Опись № 446665



ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARHIV
MEMLEKETLIK MUSEUM

РАҚЫМЖАН ҚОШҚАРБАЕВ

Рақымжан Қошқарбаев 1924 жылы 19 қазанда Ақмола губерниясы Тайтөбе селосында дүниеге келген. 1937 жылдан 1941 жылға дейін балалар үйінде тәрбиеленген ол онжылдықты бітіріп шығады. 1942 жылдың тамыз айында 18 жасқа толуына 2 ай қалғанда Көкшетау қаласында Қазақстан мен Орта Азия елдерінің солдаттары әскери дайындықтан өтетін атқыштар полкіне алынады. Ол онда 1943 жылдың жаз айларына дейін болады. Кейін ол Фрунзе (қазіргі Бішкек) қаласына көшірілген жалпы басқарудағы жаяу әскер училищесіне жіберіледі. Тек 1944 жылдың қазан айында училищені үздік аяқтағаннан кейін, кіші лейтенант Рақымжан Қошқарбаев майданға алдыңғы шепке аттанады. Лейтенант Қошқарбаев – 150-ші атқыштар дивизиясы 674-ші атқыштар полкі барлау взводының командирі болды. Польшаны азат етуге қатысып, соғыс шеруін Берлинде жеңіспен аяқтаған.

1945 жылдың 30 сәуірінде қызыл әскер жауынгері Григорий Булатовпен бірге Берлинді алу барысында Рейхстаг ғимаратына Қызыл Туды тігеді. Көрсеткен ерліктері үшін әскери басшылық лейтенант Қошқарбаев пен қызыл әскер жауынгері Булатовты Кеңес Одағының Батыры атағына ұсынады, марапаттау парағы әзірленіп, оған қол да қойылады, алайда ол тек Қызыл Ту орденімен ғана марапатталады.



Ақмолалық жауынгерлер: Сол жақтағы 1-қатарда Мұзафар Жұмағожин, Рақымжан Қошқарбаев, Әлкен Айнабеков; 2-қатарда Ақтан Төлеубаев, Сағадат Нұрмағамбетов, Талғат Бигельдинов



Өршіл рухтан – өлмес
ерлік туады
Бауыржан Момышұлы





ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARHIV
MEMLEKETLIK MURID

Бұзбаймын ерлік жыр заңын,
Хақы жоқ теріс бұратын.
Жырласа сені ырзалин.
Бір ақын түгіл мың ақын.
Өзіңмен бірге оңт. кеңітім,
Оққа да ұшып көрдім мен.
Ішімнен жаңмен кектестім,
Бір дарын шықтың Берлиннен.
«Бүгінгі қазақ қандай?» - деп,
Сұраса біреу шетелдік,
Өзіңнің туған сондай деп!
Көрсетсем сені, жетерлік,
Біз сенеміз, өмірге әлі келеді,
Бізден де асқан білің ұрпақ, алғыр жас,
Шырек ғасыр өткен соң, бірақ та,
Біздей тарлан іздесең де табылас.

Мұсафар Әлімбаев
«Коммунизм нұры» газетінен.
19 қазан 1984 ж.

Рақымжын Қошқарбаевқа
арналған «ТУ ТІККЕН»
ДАСТАНЫНАН

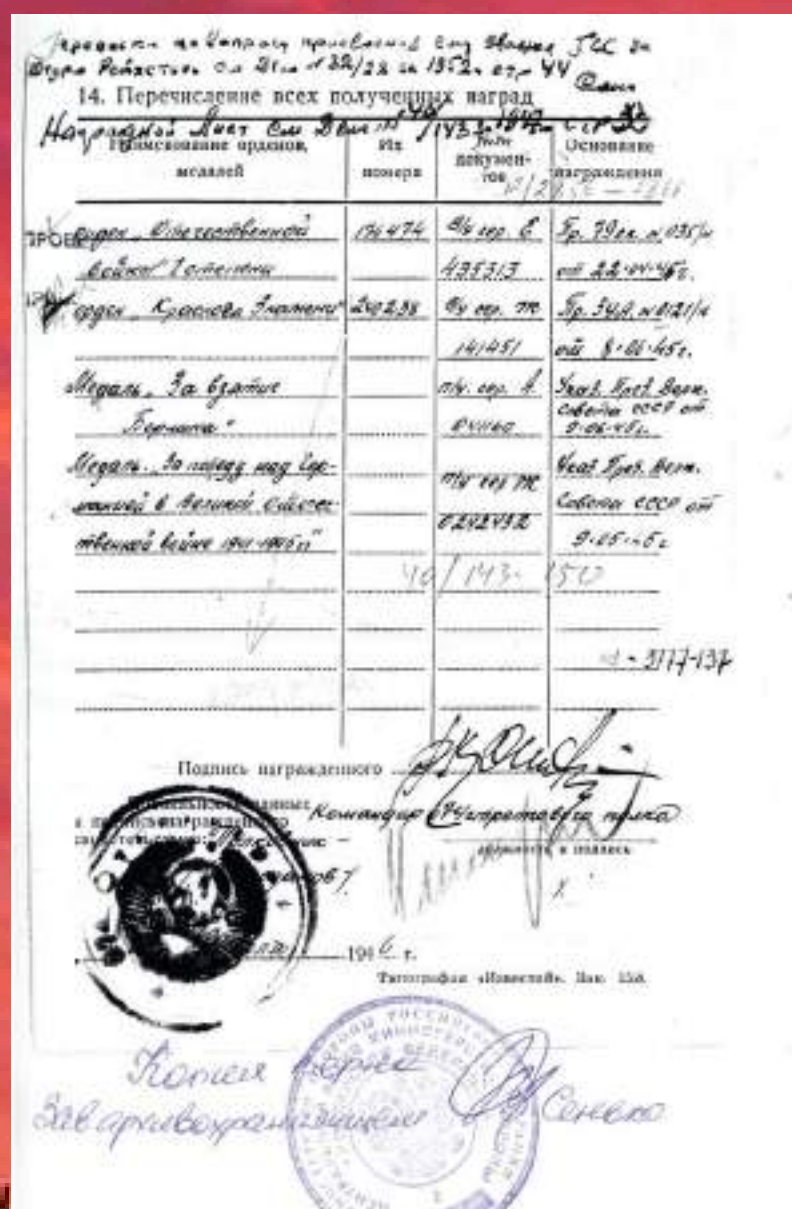
Қалқам, Рақымжан!
Ұлы Отан соғысының жеңісіне шірек ғасыр
жолды. Бұл күні біз келешек үшін құрбан бол
жеткен көп азаматтарың аруағының алдында
басымды иеміз, фашиздің қанды ордасын
талқандап, шақыратына алқызыл түт тіккен
өнерімізді мақтан етеміз, құмқатпа сүйеліз.
Жас та болсаң ерлікке бас болған қас
батырлардың алдыңғы сапында сен тұрсың,
Рақымжан! Әңгіме айтқанда емес, адамзаттың
бақытына қосқан үлесте ғой. Сен бізге істеген
өңіңнің адам баласы тарихынан орын
алған мән-маңызымен қымбаттысың.
Мерекең құтты болсын, інім! Көп жаса. Үй
ішіңе бақыт тілеймін!

Ағаң Тимас ОМАРОВ.
Алматы, аурухана, 6 май, 1970 ж.

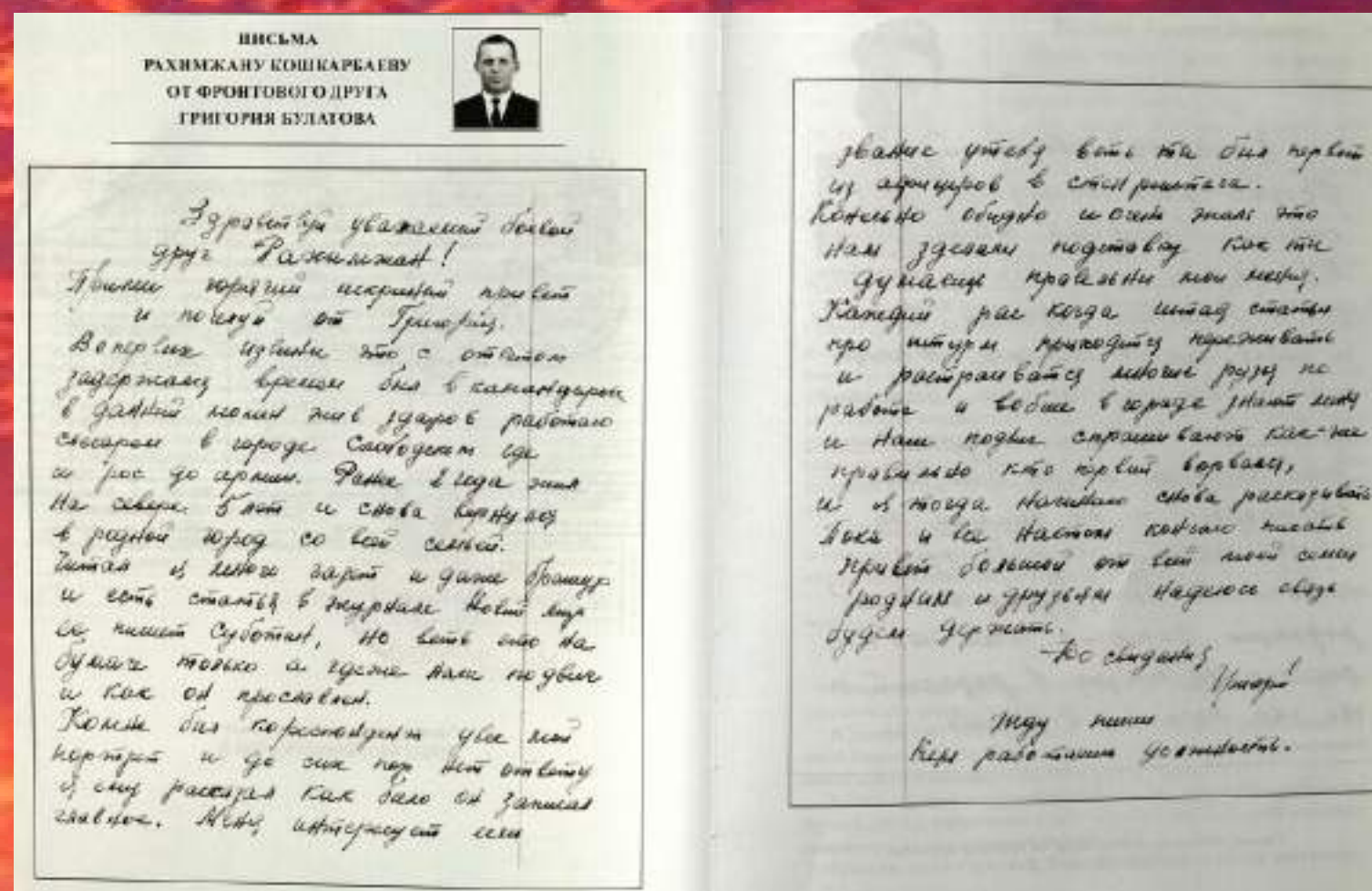
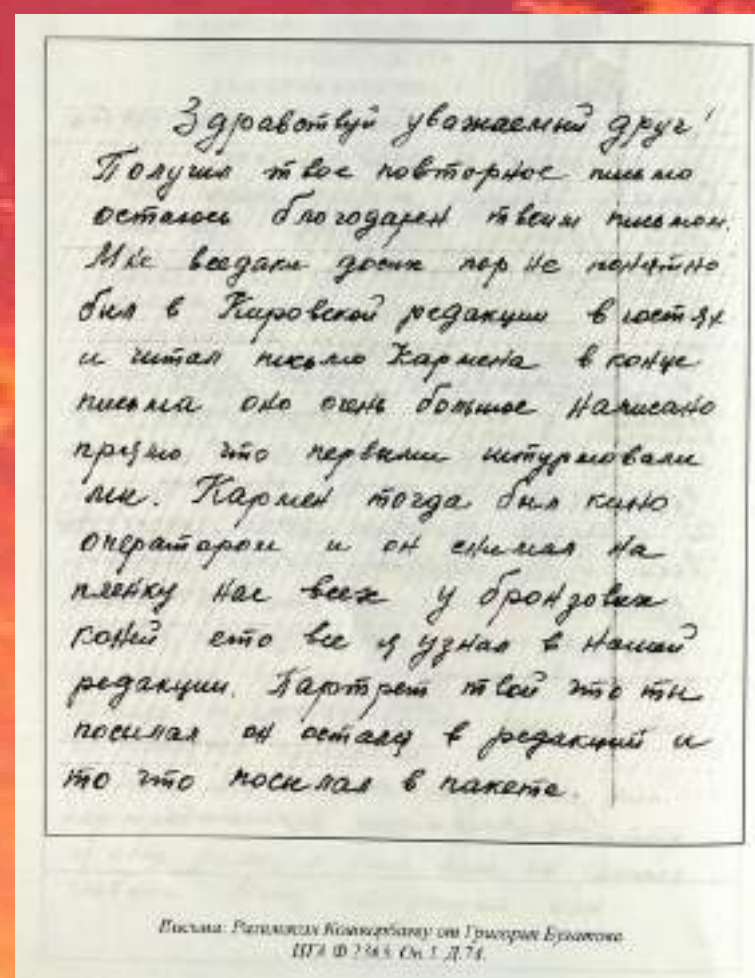
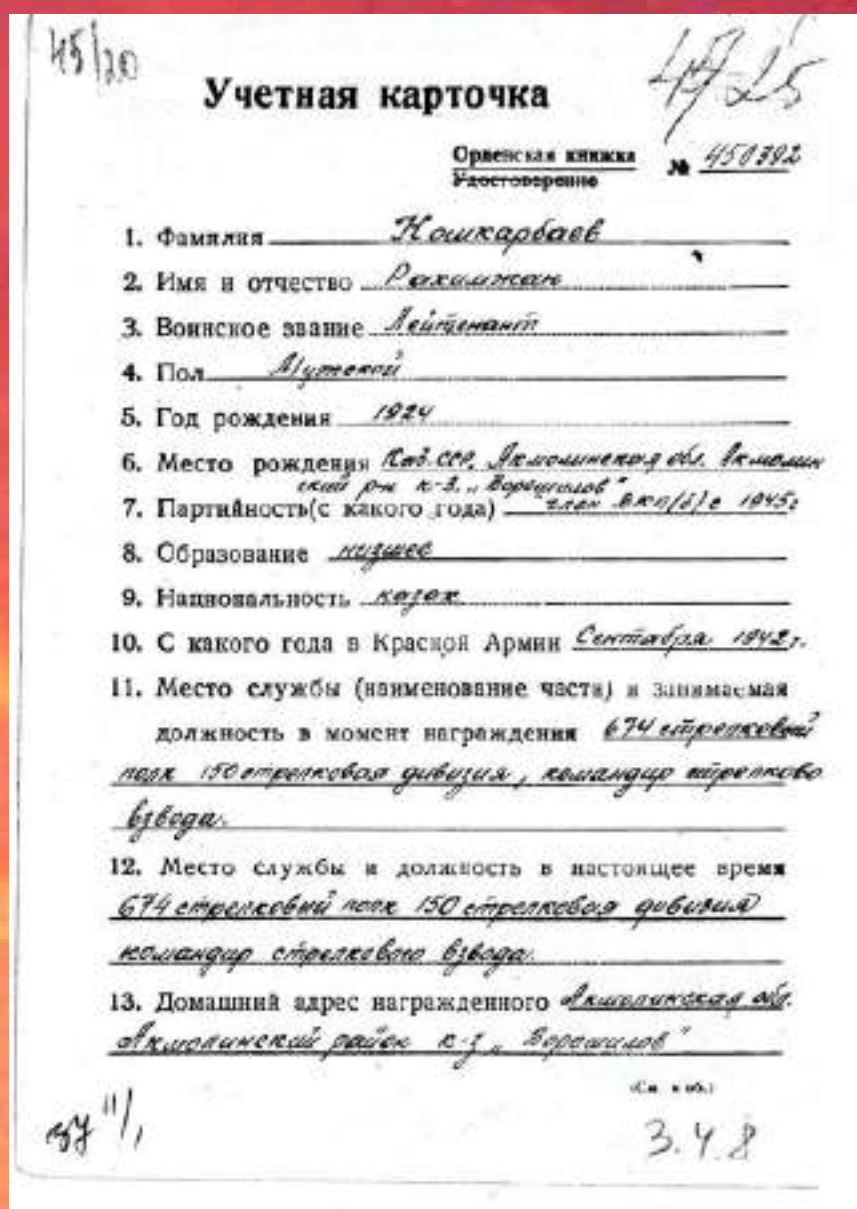
Мемлекет және қоғам
қайраткері Илияс Омаровтың
әйгілі батыр Рақымжан
Қошқарбаевты Ұлы Жеңістің
25 жылдығымен құттықтауы

Соғыстан кейін Қошқарбаев Алматы қаласында «Алматы»
қонақүйінің басқарушы қызметінде еңбек етеді. «Жеңіс туы» және
«Штурм» кітаптарын жазады. Рақымжан Қошқарбаев Алматы
қаласы Халық депутаттарының Кеңестік аудандық Кеңесінің
депутаты ретінде үш мәрте сайланады. 1988 жылы Алматы
қаласында өмірден өтеді. 1999 жылғы 7 мамырдағы Қазақстан
Республикасы Президентінің Жарлығымен оған өмірден
өткеннен кейін «Халық Қаһарманы» атағы берілді. Астана
қаласында, Ақмола облысы Қараөткел, Тайтөбе, Қоянды, Оразақ,
Қажымұқан ауылдарында Рақымжан Қошқарбаев есімімен
аталған көшелер бар. Астана қаласында батырдың құрметіне
2016 жылы қазан айында Рақымжан Қошқарбаев ескерткіші
орнатылды.

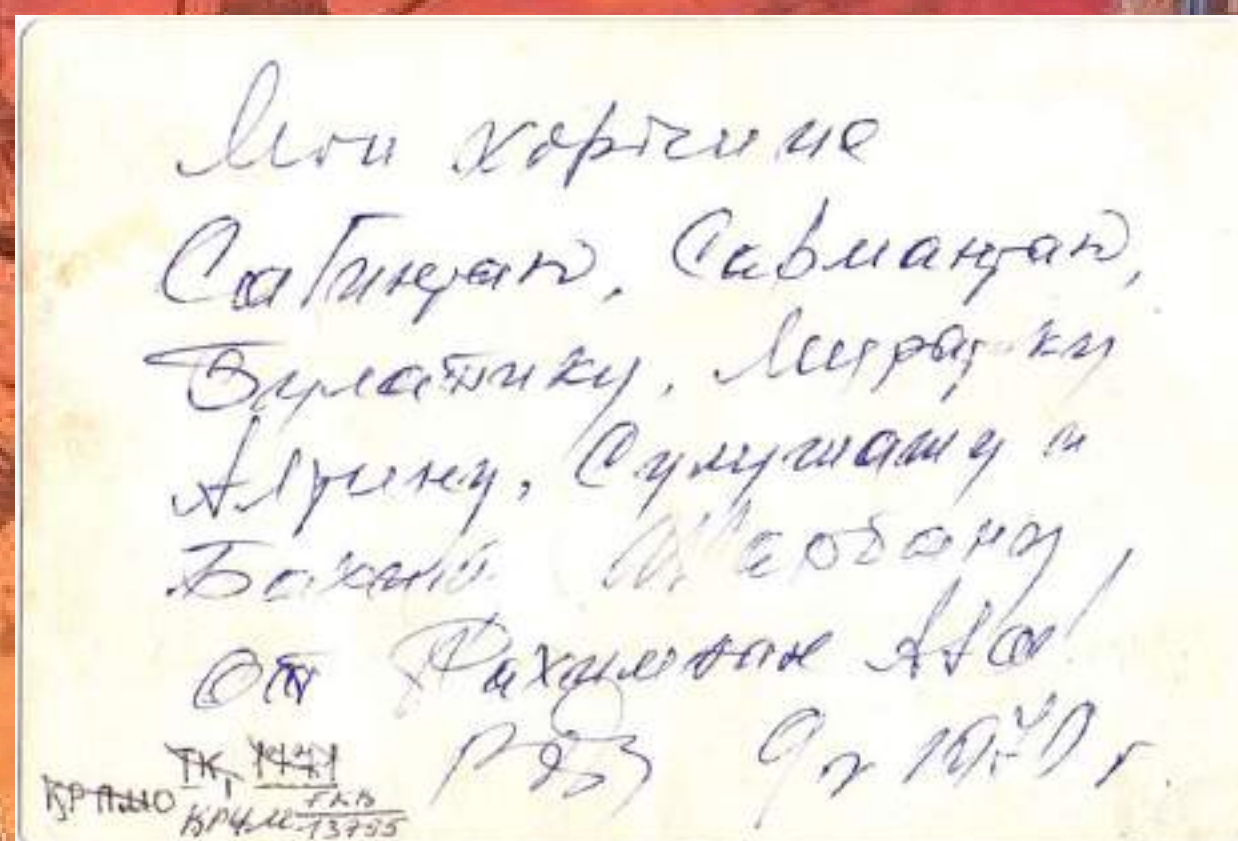
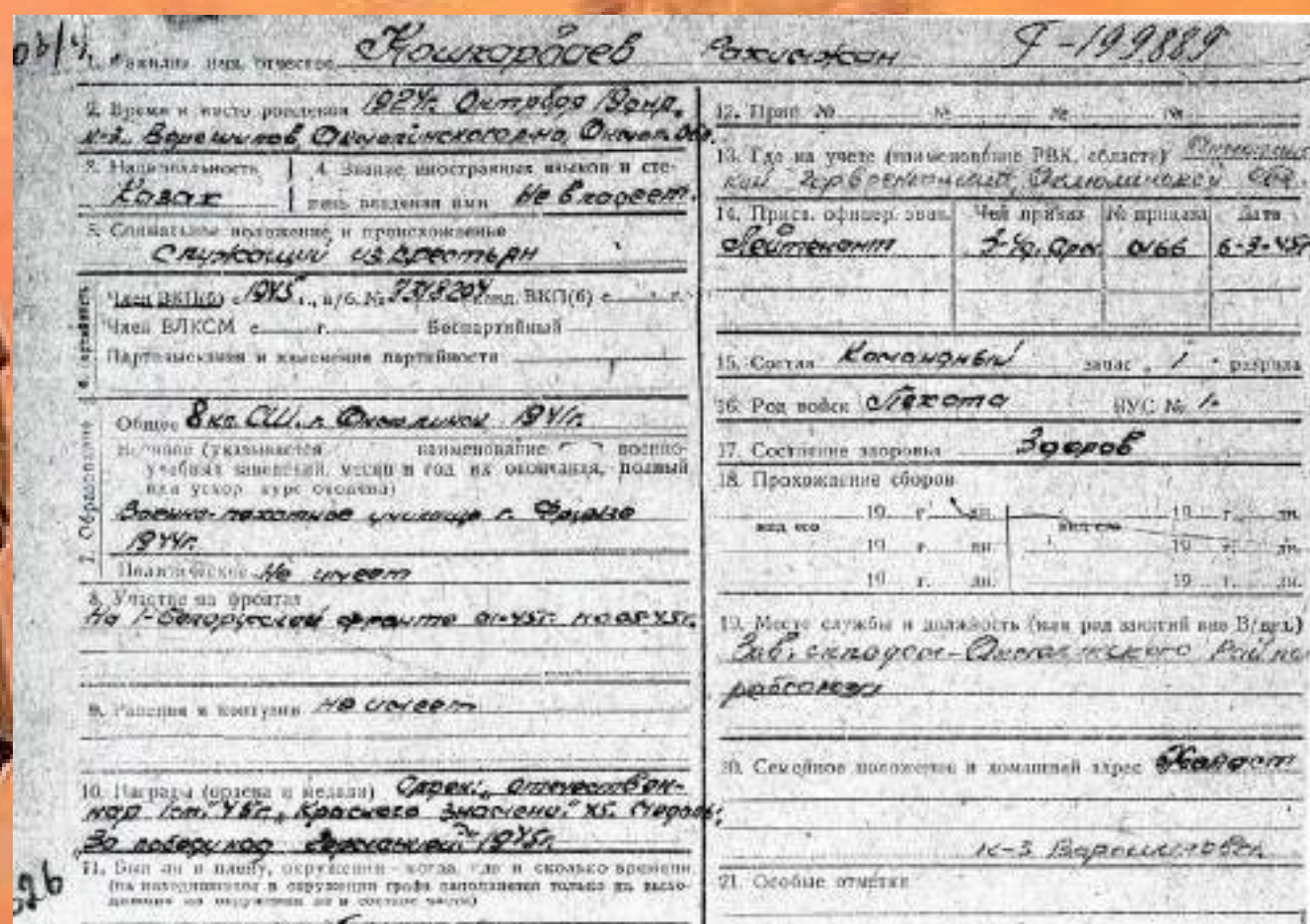
Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт
Тоқаев «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградалары
туралы» Қазақстан Республикасының заңына өзгерістер мен
толықтырулар енгізді, енді елімізде әскери және күштік құрылым
қызметкерлеріне арналған «Айбын» орденінің III дәрежесі
Рақымжан Қошқарбаевтың есімімен аталатын болды.



Рақымжан Қошқарбаевтың орден кітапшасына
есеп картасы Астана қ. МА. Қ.430. Т.16. Іс.10. ББ.1, 1 қ.б.



Григорий Булатовтың хаттары



Жеке парақ, Астана қ. МА. Қ.430. Т.16. Іс.11. ББ.1, 1 қ.б





ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARHIVI
MEMLEKETTILIK MEKEME

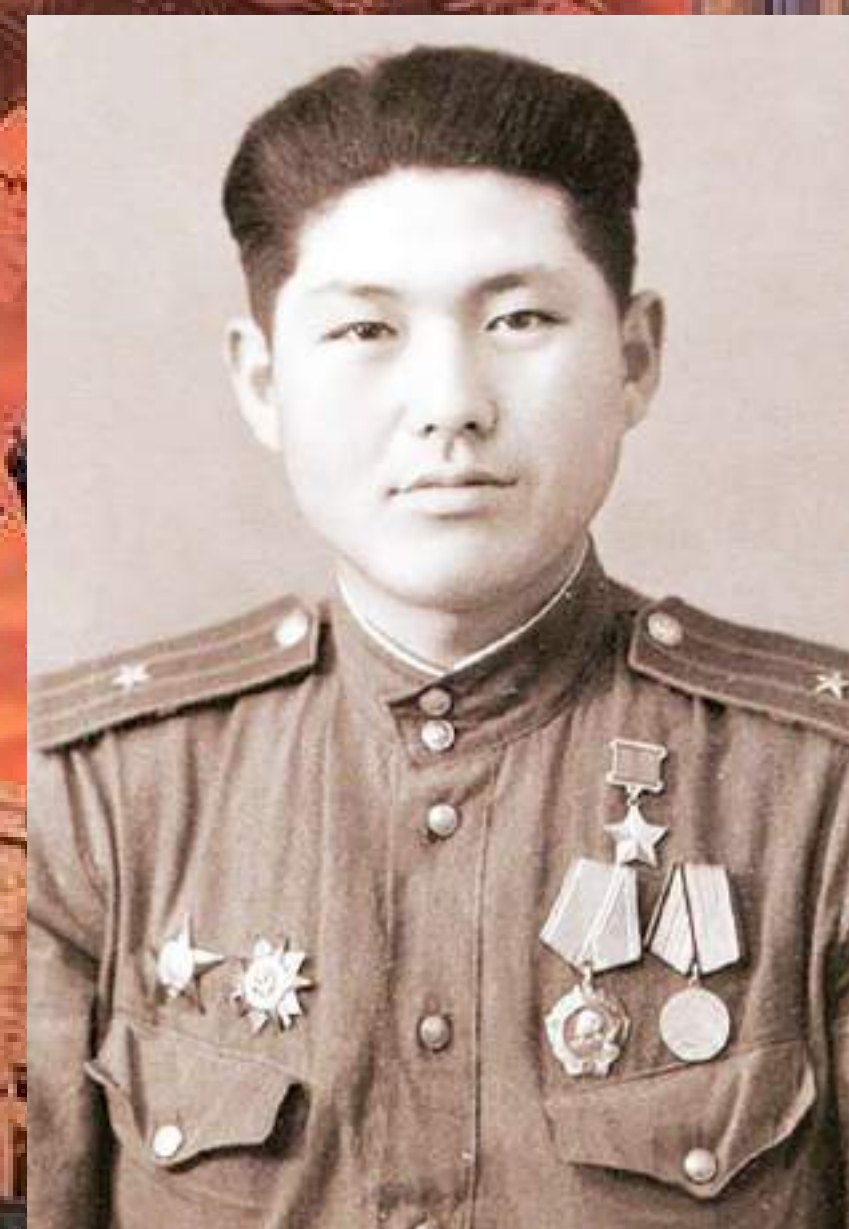
САҒАДАТ НҰРМАҒАМБЕТОВ

Сағадат Нұрмағамбетов 1924 жылы қазіргі Ақмола облысы Ақкөл ауданы Қосым ауылында туған, үйдің кенжесі. Әкесі – Қожахмет, анасы – Айса, ағасы Сағит. Сағадат дүние есігін ашуға бір ай қалғанда әкесі Қожахмет өмірден озады. 1942 жылдың шілде айында 18 жаста кеңес әскер қатарына қабылданып, Түрікменстанда пулеметшілер дайындайтын училищені үздік аяқтайды. 1943 жылы мамыр айынан бастап 301-ші атқыштар дивизиясы 1052-атқыштар полкі пулемет ротасының командирі ретінде майдан шебіне аттанады. Кубань, Дон, Молдавия жерлерінде, Одер, Шпрее өзендерінің бойында жан алысып, жан беріскен шайқастарға қатысады.

1945 жылдың 27 ақпанында 21 жасында Сағадат Нұрмағамбетовке Кеңес одағының батыры атағы беріледі. 1945 жылдың 8 мамырда Нұрмағамбетов екінші рет Кеңес одағының батыры атағына ұсынылады. 1945 жылдың 31 мамырында Сағадат Нұрмағамбетов Қызыл ту орденімен марапатталады. Қазақтың қаһарман жігіті соғысты Берлинде аяқтады.



Ерлік білектен емес, жүректен. Халық мақалы





1992 жылғы 7 мамырда Сағадат Нұрмағамбетов Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі болып тағайындалды. 1994 жылдың 3 мамырында Қазақстан Республикасы Президенті Жарлығымен Сағадат Нұрмағамбетовке Халық Қаһарманы атағы мен № 1 «Алтын Жұлдыз» табыс етілді. 1995 ж. Сағадат Қожахметұлы отставкаға шықты, кейіннен. Республика Президентінің кеңесшісі. 2013 жылы 24 қыркүйекте өмірден өтеді. Көкшетау қаласындағы Даңқ ескерткішінде оның есімі жазылған. Сағадат Нұрмағамбетов атында әскери институт, «Жас ұлан» мектебі жұмыс істейді.

1924 жылғы сәуірдегі «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградалары туралы» Заңына енгізілген өзгерістерге сәйкес, енді елімізде әскери және күштік құрылым қызметкерлеріне арналған «Айбын» орденінің I дәрежесі Сағадат Нұрмағамбетовтің есімімен аталатын болды.

Учетная карточка

Орденовая книжка № 49-40887

Удостоверение

НУРМАГА МЕТЕОВ

1. Фамилия: Сағадат Юсупхметович

2. Имя и отчество: Сағадат Юсупхметович

3. Воинское звание: генерал-майор

4. Пол: мужской

5. Год рождения: 1924

6. Место рождения: Целиноградская обл., Шортандинский р-н, с. Е. Голо-визинское

7. Партийность (с какого года): КПСС с 1944

8. Образование: Высшее

9. Нацдиональность: казах

10. С какого года в Советской Армии: 1942 г.

11. Место службы (наименование части) и занимаемая должность в момент награждения: Среднеазиатский военный округ, зам. командующего войсками округа

12. Место службы и должность в настоящее время: Среднеазиатский военный округ, зам. командующего войсками округа

13. Домашний адрес награжденного: Алята-Алята

Форма № 1

(заполняется на предписанной машинке, без поправок)

6 июня 1967г.
(дата и место вручения награды — республика
Гор. Алма-Ата
край, область, город, район)

УЧЕТНАЯ КАРТОЧКА НАГРАЖДЕННОГО
НУРМАГАМБЕТОВ

1. Фамилия **Сағадат Қожамбетович**

2. Имя, отчество **Сағадат Қожамбетович**

3. Национальность **казах** 4. Пол **мужской**

5. Год рождения **1924** 6. Место рождения
с.Толдощекинское Целиноградской области
Казах.ССР

7. Образование: **высшее, неоконченное высшее, средн. специализованное, среднее, начальное (нужное подчеркнуть)**

8. Партидность **член КПСС с 1944 года**

9. Должность, профессия, воинское звание (для военнослужащих), место работы, службы (в момент награждения)
Заместитель командующего войсками
Среднеазиатского военного округа.

Генерал-лейтенант Г-0-05837

10. Домашний адрес награжденного **гор. Алма-Ата**
ул.Тулесбаева 136, кв.4

[illegible][illegible][illegible]



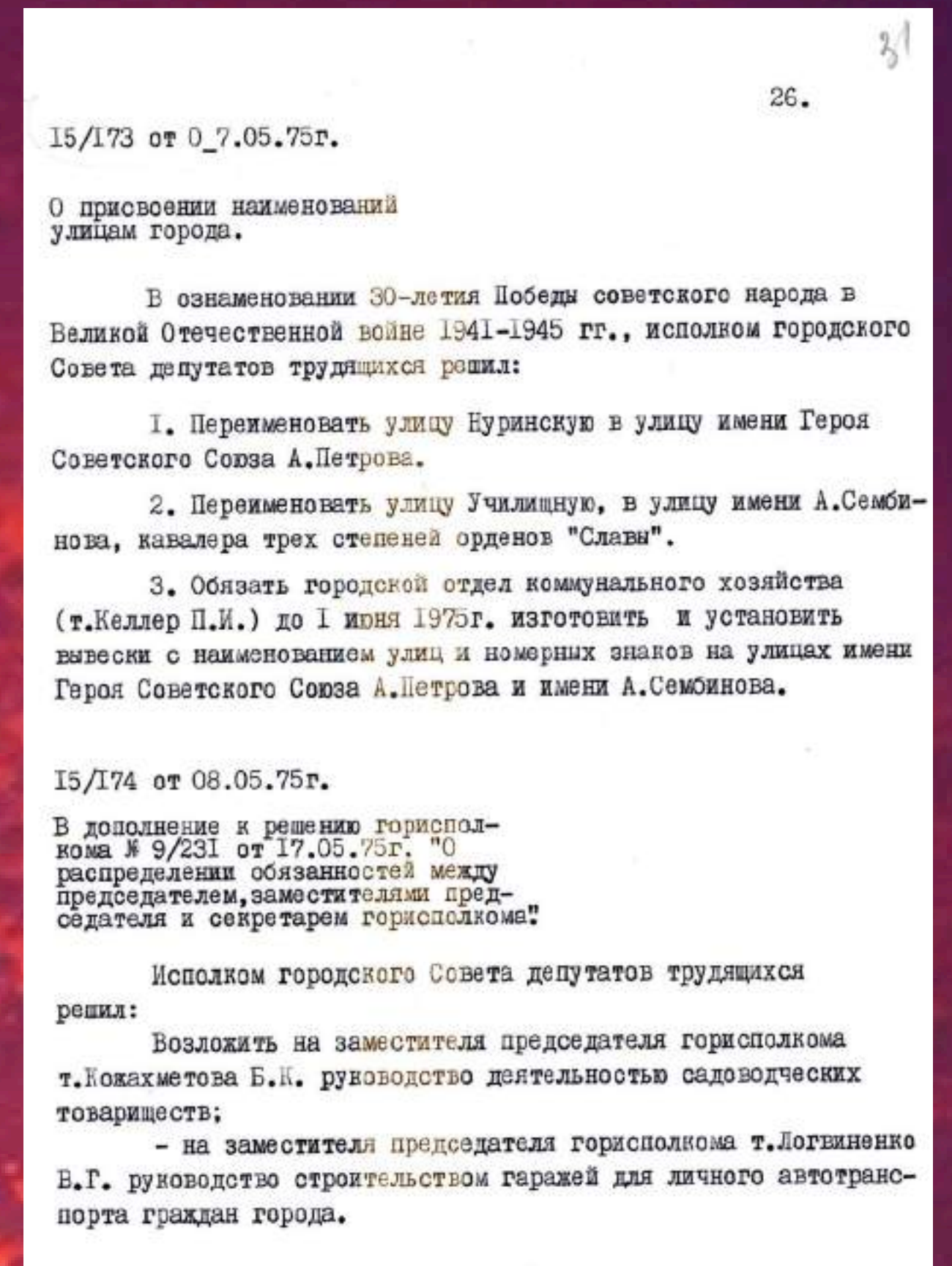
ЕРЛІК ДАСТАНЫ



ASTANA ARHIV
MEMLEKETTIK MEMLEKE

ӘЛМҰҚАН СЕМБИНОВ

Әлмұқан Сембинов 1924 жылы Ақмола маңайындағы Жаңа бірлік ауылында дүниеге келіп, 1942 жыл он сегіз жасында Қызыл армия қатарына шақырылды. Қысқа мерзімді алғашқы әскери дайындықтан өткен соң 1-Беларусь майданына қарасты 1210-жаяу атқыштар полкінің барлаушылар ротасына жіберілді. 1944 жылдың жазында Беларусь жерінде Днепр өзенінен алғашқылардың бірі болып өтті. Әлмұқан ұрыс кезінде бірнеше рет жараланса да, алғы шептен кетпеген. Көптен күткен Жеңіс күнін қаруластарымен бірге қарсы алған. Соғыста көрсеткен ерліктері үшін небәрі жиырма бес жасында «Даңқ» орденінің толық кавалері атанған.



Қала көшелеріне атаулар беру туралы Астана қ. МА. Қ.32.
Т.10. Іс.629. Б. 31.



Ұлы Отан соғысының тәжірибесі жеңіске рухтың күштілігімен жетуге болатынын, табыс әскерлердің моральдық адамгершілік күшіне тәуелді екеніне біздің көзімізді тағы да жеткізді.

Бауыржан МОМЫШҰЛЫ





Әлмұқан Сембинов 1951 жылы Абай атындағы Алматы педагогикалық институтын тарих мамандығы бойынша бітіріп, Целиноградта жаңа ашылған Құрылыс техникумының ең алғашқы директоры болды. Кеңес Үкіметі тұсында жоғары лауазымды қызметтер атқарған. Ол Целиноград қалалық партия комитетінің бірінші хатшылығына да тағайындалып, біраз жылдар қызмет атқарған. Жеңіс күнін жақындату үшін басын бәйгеге тіккен батыр 1972 жылы тым ерте өмірден озды.

көше атауы берілген. Екінші дүниежүзілік соғыс алыстаған сайын, ел қорғаған батырлардың бейнесі асқақтай береді. Оларға тағзым ету, құрмет көрсету, ерліктерін айту – ұрпақтан ұрпаққа жалғаса беретін біздің міндетіміз, әрі борышымыз. Олардың ерлігі де, есімі де ешқашан ұмытылмайды.

[illegible][illegible]

с. Березин в начале мая 1955 года. Возвращаясь
на заводской двор, она подверглась нападению
трех ее тогдашних коллег-студенток
инженерного техникума с.г.г.
Она немедленно обратилась за помощью
председателя в доме в с.д. 1955 года. Вскоре
председатель и ее сослуживцы немедленно
выехали на место происшествия и
фактически не допустили нападения.
Возвращаясь на заводской двор, она
попыталась избежать нападения.

Cambridge
7/12-52.

Әлмұқан Сембиновтың жеке ісі Астана қ. МА. Қ.1П. Т.17. Іс.949. ББ. 1-20.

3

ХАРАКТЕРИСТИКА

Имя члена КПСС, директора Авиационного самолетного техникума тов. СЕМЕНОВ А.О.

Тов. СЕМЕНОВ АЛЕКСАНДР ОСАПОВИЧ, 1924 года рождения член КПСС с 1944 года, образование имеет филологическое и среднетехническое неакадемичное, работал директором Авиационного самолетного техникума ИСЗ КазССР с 1957 года.

По должности и специальности техникума работы директор школы мастеров-строителей, где создал базу для нормальной работы, своим умением построил учебный корпус, гараж, приобрел необходимые учебное оборудование, училки воспитательницы работы и укрепил дисциплину за что был выдвинут на должность только, что вновь открытого техникума.

За время работы в техникуме также добился создания условий для подготовки специалистов-строителей средней квалификации, основательно изучил в количестве 70 человек, в 1958 г. показал хорошую подготовку молодых специалистов.

С первого же поступления в техникум создал производственный и учебную базу техникума, переоборудовал старые здания под учебный корпус и коммунальную техникум необходимым пособиями и высокотехнологичными преподавателями.

Наряду с основной деятельностью тов. Семенов А.О. выполняет и различные поручения, являясь заместителем постоянно действующего комитета. Осуществляет помощь промышленно-коммунальным и профсоюзным организациям.

Тов. Семенов А.О. политически грамотный, морально устойчивый, дисциплинированный, требовательный к себе и к окружающим среде. Получает авторитет среди воспитанников производственной и учебной.

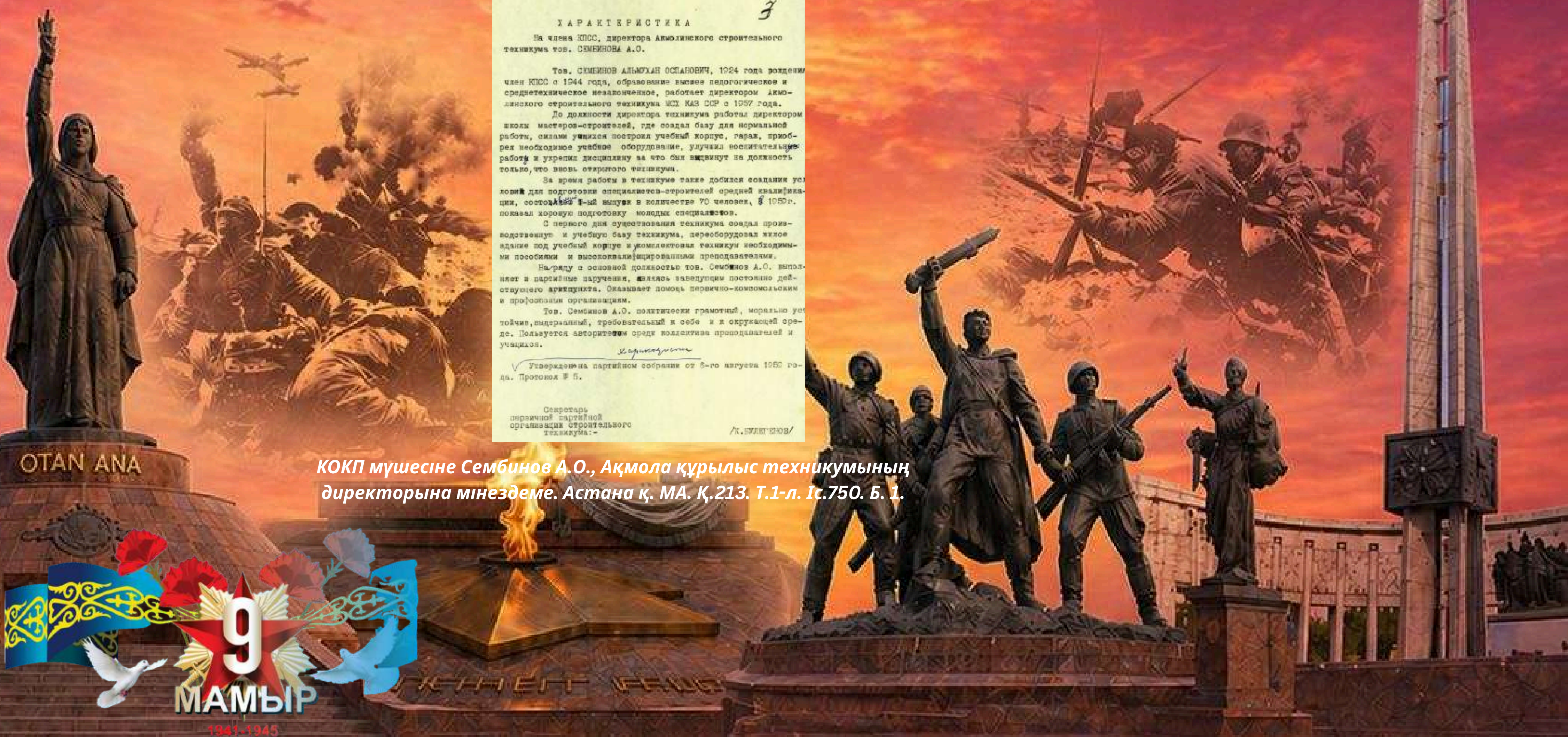
И.С.Сидоров

✓ Утверждена партийным собранием от 8-го августа 1959 года. Протокол № 8.

Секретарь
партийной ячейки
организации самолетного
техникума

А.С.Михайлов

КОКП мүшесіне Сембинов А.О., Ақмола құрылыс техникумының директорына мінездеме. Астана қ. МА. Қ.213. Т.1-л. Іс.750. Б. 1.





Бүгінде біз олардың есімдерін құрметпен еске алып, ерліктерін мақтан тұтамыз. Ұлы Жеңіс – бұл тек өткеннің тарихы емес, ол – ұрпаққа үлгі болатын мәңгілік ерлік дастаны.

